

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA DÖŞEMEALTI BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	2
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	5
7. EKLER.....	72

KISALTMALAR

İSKİ: İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

ASAT: Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü

KDV: Katma Değer Vergisi

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Gelir Bütçesi.....	1
Tablo 2: 2017 Yılı Gider Bütçesi.....	2
Tablo 3: İhale Kararı Onaylanmayan Taşınmaz Kiralamalarına Ait Liste	11
Tablo 4: Satışlarında Kesin Teminat Alınmayan Taşınmazlar.....	19
Tablo 5: Asgari Ücret Tutarının Yüklenici Hakedişlerinden Kesilmediği Müdürlükler.....	64

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

Tablo 1: 2017 Yılı Gelir Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme oranı (%)
Ekonomik Kod1				
800.1	Vergi Gelirleri	64.025,000,00	22.424.320,61	35,02
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.631,000,00	3.169.419,14	27,94
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.050.000,00	3.155,00	0,06
800.5	Diğer Gelirler	32.420.000,00	27.154.123,96	83,76
800.6	Sermaye Gelirleri	108.874.000,00	45.989.913,42	42,24
800.9	Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	
Net Bütçe Geliri		222.000.000,00	98.820.905,75	44,51

Tablo 2: 2017 Yılı Gider Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Net Bütçe Ödeneği	Gerçekleşme	Gerçekleşme oranı (%)
Ekonomik Kod1				
830.01	Personel Giderleri	29.829.129,19	20.561.232,59	68,93
830.02	SGK Devlet Primi Giderleri	4.696.775,49	3.580.662,86	76,24
830.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	69.871.389,55	57.877.805,15	82,83
830.04	Faiz Giderleri	1.993.518,22	1.993.518,22	100
830.05	Cari Transferler	16.324.087,53	13.377.204,94	81,95
830.06	Sermaye Giderleri	86.508.000,02	52.725.301,51	60,95
830.07	Sermaye Transferleri	12.500.400,00	12.500.400,00	100
830.08	Borç Verme	0,00	0,00	
830.09	Yedek Ödenek	276.700,00	0,00	
Genel Toplam		222.000.000,00	162.616.125,27	73,25

Kurumdan alınan tablolar;

2017 yılı için tahakkuk eden bütçe geliri 98.820.905,75TL'dir. Söz konusu gelirlerin 22.424.320,61TL'si Vergi Gelirleri, 3.169.419,14TL'si Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 3.155,00TL'si Alınan Bağış ve Yardımlar, 27.154.123,96TL'si Diğer Gelirler, 45.989.913,42TL'si Sermaye Gelirlerinden oluşmaktadır.

2017 yılı gerçekleşen bütçe gideri 162.616.125,27TL'dir. Söz konusu giderlerin 20.561.232,59TL'si Personel Giderleri, 3.580.662,86TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, 57.877.805,15TL'si Mal ve Hizmet Alımları Giderleri, 1.993.518,22TL'si Faiz Giderleri, 13.377.204,94TL'si Cari Transferler, 52.725.301,51TL'si Sermaye Giderleri, 12.500.400,00TL'si Sermaye Transferlerinden oluşmaktadır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Aile ve Çocuk Yardımının Verilmemesi Gereken Sürede Yapılması

Bazı Belediye çalışanlarının eş veya çocukları için, menfaat karşılığı çalıştığı veya sosyal güvenlik kuruluşundan aylık aldığı dönemler için aile ve çocuk yardımı ödendiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Aile yardımı ödeneği başlıklı" 202'nci maddesinde, "*Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırılmış) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği*

daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. Bu fıkıradaki yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir” düzenlemesi yapılmış ve Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması İle Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2011/2022 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararının “Aile yardımı Ödeneği başlıklı” 3’üncü maddesinde; “(1) 657 sayılı Kanununun 202 nci maddesinde yer alan ve halen (1.823) olarak uygulanmakta olan eş için aile yardımı ödeneğine esas gösterge rakamı ,1/7/2011 tarihinden geçerli olmak üzere(2.134) olarak uygulanır.” hükmü yer almıştır.

657 sayılı Kanundaki düzenlemeye göre eş için aile yardımının menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için 1500 gösterge rakamı esas alınarak ödeme yapılacaktır İşçilere ilişkin Toplu İş sözleşmesinde ise 657 sayılı Yasaya tabi devlet memurlarına ödenen aile ve çocuk yardımı miktarlarının işçilere her ay ödeneceği belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun “Asgari geçim indirimi” başlıklı 32’nci maddesine göre çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş için ücretin vergilendirmesinde % 10 asgari geçim indirimi uygulanması gerekir. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere aile yardımı ödeneğinden eş için öngörülen tutarın her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşler için verilmesi ve asgari geçim indiriminin eş için öngörülen tutarının da çalışmayan eşler için mahsup edilmesi gerekir. Yine aynı maddeye göre çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için ücretin vergilendirmesinde % 7,5 diğer çocuklar için % 5 asgari geçim indirimi uygulanması gerekir. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere aile yardımı ödeneğinden çocuk için öngörülen tutarın her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan çocuk için verilmesi ve asgari geçim indiriminin çocuk için öngörülen tutarının da çalışmayan çocuklar için mahsup edilmesi gerekir.

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ile yapılan yazışma sonucunda Belediyede menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için verilmesi gereken aile yardımının şartları tutmayan kişilere de ödendiği görülmüştür. Adı geçen kişilerin eşlerinin menfaat karşılığı çalıştığı veya sosyal güvenlik kuruluşundan aylık aldığı tespit edildiğinden bu kişilere aile yardımı ödemesi yapılmamalıdır. Aynı şekilde çocuklarından dolayı aile yardımı almalarına karşın çocuklarının menfaat karşılığı çalıştığı tespit edilmiştir. Bu kişilere yapılan ödemeler tahsil edilmelidir.

Aile yardımını hak etmeyen kişilere bu ödemelerin yapılmaması ile mahsup edilmemesi gereken asgari geçim indirimlerinin tahsilinin sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; “İlgililerden aile beyannameleri tekrar alınarak aile ve çocuk yardımı ödeneği kesilmiş ve hak etmeyen dönemler de yapılan aile ve çocuk yardımı ödeneği tahsil edilecektir.” denilmiştir.

Sonuç olarak Aile yardımını hak etmeyen kişilerle ilgili isim listesi ve ödeme yapılmaması gereken dönemlere ilişkin bilgi idareye bildirilmiştir. Bildirilen isim listesi ve ödenmemesi gereken tutarlar dikkate alınarak gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 2: Belediyenin Kiralamış Olduğu Taşınmazlara İlişkin Yaptığı Harcamaların Özel Maliyetler Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

Belediyenin kiralararak kullandığı taşınmazlara ilişkin yaptığı harcamaları 264-Özel Maliyetler Hesabında muhasebeleştirmediği görülmüştür.

27.05.2016 gün ve 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 264 Özel maliyetler hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 212’nci maddesinde,“*Bu hesap, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların izlenmesi için kullanılır*” hükmü bulunmaktadır. Bu hükme göre kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıklara ilişkin yapılan 52.118,24TL harcama 264 Özel Maliyetler hesabına kaydedilmesi gerekirken, 630 Giderler hesabında muhasebeleştirilmiştir.

İdarenin kiralararak kullandığı taşınmazlara ilişkin yapmış olduğu harcamaları yönetmelik hükmüne uygun olarak 264 Özel Maliyetler hesabında muhasebeleştirmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyenin kiralararak kullandığı taşınmazlara ilişkin harcamaları 264- Özel Maliyetler hesabında muhasebeleştirilmesi sağlanacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak İdarenin kiralamak suretiyle kullandığı taşınmazlara ilişkin yapmış olduğu harcamaları yönetmelik hükmüne uygun olarak 264 Özel Maliyetler hesabında

muhasebeleştirilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 3: Binalara Asılan İlanlarla ilgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili gerekli tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın ilan ve reklam vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde ilan ve reklam vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, gerçek veya tüzel kişilerce Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlar ilan ve reklam vergisine tabi olmaktadır. Binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili her hangi bir işlem yapılmamaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak ilan ve reklam vergisi alınması ile ilgili gerekli işlemin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 15'inci maddesinin 3'üncü bendi gereği; "Cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak" yine aynı kanunun 6'ncı bendi "Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden" m² çinsinden ölçümler yapılarak yıllık olarak vergilendirme işlemleri yapılmaktadır."denilmiştir.

Sonuç olarak 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereği göre binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak ilan ve reklam vergisi alınması ile ilgili gerekli işlemin sürekli şekilde yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 4: İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanma Şartlarını Taşımayan Kişilerle İlgili Gerekli İşlemlerin Yapılmaması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre indirimli emlak vergisinden yararlanma şartlarını taşımayan kişilerin indirimli emlak vergisinden yararlandırılma işleminde gerekli araştırmanın yapılmadığı, muafiyetten yararlanamayacak kişilerinde bu muafiyetten yararlandırıldığı görülmüştür.

1319 sayılı Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir*" hükmü yer almaktadır. Anılan hükmün verdiği yetkiye dayanılarak çeşitli tarihlerde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ile 1999-2006 yılları için ve 2006/11450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de 2007 ve müteakip yıllar için gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskene sahip olmaları halinde (2004 yılından itibaren intifa hakkına sahip olunması hali dâhil), bu meskene ait bina vergisi oranı sıfır olarak belirlenmiştir.

Kanun ve adı geçen Bakanlar Kurulu Kararları birlikte değerlendirildiğinde, gelirleri kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200m²'yi geçmeyen tek meskeni olması halinde Kanun'un Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden bu meskenlere ait vergi oranları 1999 yılından itibaren sıfır olarak uygulanmaktadır.

12.05.2005 gün ve 25813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 44 seri numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin "II- Hiçbir Geliri Olmadığını Beyan Eden Mükelleflerin Geliri Veya İkinci Bir Meskeni Bulunduğunun Tespit Edilmesi Halinde Yapılacak İşlemler" başlıklı kısmında, "*Hiçbir geliri olmadığını taahhüt eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, gelir vergisine tabi hizmet karşılığı elde edilen ücret,*

ticari, sınai, mesleki ve zirai faaliyet geliri ile menkul ve gayrimenkul sermaye iradı, faiz ve temettü veya benzeri bir gelirin olmaması gerekmektedir.

Mükelleflerin, yukarıda belirtilen türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir meskene sahip olmaları halinde, bu değişikliği mükellefiyetlerinin bulunduğu belediyeye bildirmeleri zorunludur.

Öte yandan, indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken vergi, cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacaktır.” açıklaması yapılmıştır.

İndirimli emlak vergisinden yararlanan 785 kişi ile ilgili tarafımızca yapılan araştırmada 109 kişinin ikinci taşınmazının olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çiftçi kayıt sistemine kayıtlı 22 kişinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle şartları taşımayan kişilerin indirimli emlak vergisinden yararlandırılmasına son verilmelidir. 1319 sayılı Kanun’un “Bina ve arazi vergilerinde zamanaşımı süresinin başlangıcı” başlıklı 40'ıncı maddesinde bildirim dışı kalan binaların vergi ve cezalarında zamanaşımının, bu binaların bildirim dışı bırakıldığına idarece öğrenildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren başlayacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla idare, bildirim dışı kalan meskenlerden 2017 ve 2018 yılında haberdar olduğundan zamanaşımı süresinin başlayacağı tarih olarak 2017 ve 2018 yılı göz önünde bulundurulmalıdır. Verginin tahakkuku ise muafiyetin kalktığı yıl olarak dikkate alınmalıdır. Örneğin ikinci taşınmazı veya emekli aylığı dışında gelir elde etmesi veya ticari faaliyeti olan bir kişi bu işlemi 2003 yılında yapmış ve bu durumu Belediyeye bildirmemiş ise vergi 2004 yılından itibaren cezalı olarak tahakkuk ettirilecektir. İdare tarafından emlak vergi muafiyetinden yararlanan kişilerle ilgili gerekli incelemenin yapılması gerekir.

İndirimli emlak vergisinden yararlanamayacak kişilerin emlak vergisi tahakkuklarının muafiyetin kalktığı yıldan itibaren yapılması ve zamanaşımı süresinin de tespitinin yapıldığı yıldan başlatılması ile muafiyetten yararlanan kişilerle ilgili muafiyet şartlarının olup olmadığına ilişkin gerekli incelemenin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz 2017 Sayıştay Denetiminin 6 numaralı bulgusu ile ilgili olarak Sayıştayın servisimize bildirmiş olduğu 109+22=131 mükelleften 126 mükellefin muafiyeti bozularak cezaları ile birlikte tahakkukları oluşturulmuş ve tahsilatlarına başlanmıştır.53 mükelleften tahsilat yapılmıştır. Kalan mükelleflerinde tahsilatları

sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İndirimli emlak vergisinden yararlanan kişilerle ilgili olarak belli aralıklarla gerekli sorgulamalar yapılmalıdır. Bu sorgulamaların sonucunda indirimli emlak vergisinden yararlanamayacak kişilerin emlak vergisi tahakkuklarının muafiyetin kalktığı yıldan itibaren yapılması ve zamanaşımı süresinin de tespitinin yapıldığı yıldan başlatılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 5: İşçilerden Kesilen Sendika Aidatlarının Süresinde Ödenmemesi

İşçi ücretlerinden kesilen aidatların süresinde sendikaya ödenmediği görülmüştür.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Üyelik aidatı" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında, üyelik aidatının miktarının kuruluşların tüzüklerinde belirtilen usul ve esaslara göre genel kurul tarafından belirleneceği, ikinci fıkrasında, aidatların işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödeneceği, üçüncü fıkrasında ise, ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işverenin bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir. Yapılan incelemede belediyenin işçi aidatlarını yasada belirtilen bir ay içinde sendikaya ödemediği görülmüştür. Kurumun yasal yükümlülüğü yerine getirmemesinin sonucu olarak yüksek miktarda faiz ödemesine muhatap olması mümkündür.

Belediyenin faiz ödemesiyle karşı karşıya kalmaması için işçi ücretlerinden kesilen aidatların süresinde sendikaya ödenmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Peyder pey ödeme yapılmış olup maddi imkânlar doğrultusunda kalan aidatların süresi içinde ödenmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda yer alan hükümlere göre uygun hareket edilmelidir. Aksi durumda yasal yükümlülüğün yerine getirilmemesinin sonucu olarak yüksek miktarda faiz ödemesine muhatap olunması mümkündür. Bu yaptırıma muhatap olmamak için gerekli önlemler alınmalıdır.

BULGU 6: İta Amirince Onaylanmayan Taşınmaz İhale Kararlarında Yeterli Gerekçenin Olmaması

Belediyenin yaptığı taşınmaz kiralama ihalelerinde, komisyon tarafından verilen bazı ihale kararlarının ita amirince yeterli makul gerekçe belirtilmeksizin onaylanmadığı görülmüştür.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanun'unun "İhale Komisyonları" başlıklı 13'üncü maddesinin beşinci fıkrasında, "İl özel idarelerine ait ihaleler, il daimi encümenince, belediyelere ait ihaleler belediye encümenince bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.", "İhale Kararlarının Onayı veya İptal Edilmesi" başlıklı 31'inci maddesinde, "İhale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanır veya iptal edilir."

düzenlemeleri yapılmıştır. İhale komisyonu olarak toplanan Belediye encümeni ihalenin yeterli şartlarda yapıldığına karar vererek ita amirinin onayına sunmuştur. İta amirince ihale kararları onaylanmamıştır. Şüphesiz ita amiri onaylamama hak ve takdirine sahiptir. Ancak kamu gücü kullanan kişiler neden onaylanmadığını makul gerekçelerle ortaya koymalıdır. Takdir hakkı sınırsız bir yetki değildir. Subjektif verilere göre karar verilmemelidir.

İhale kararlarının onaylanmamasında takdir hakkının yeterli gerekçeyle ortaya konulması gerekir.

Tablo 3: İhale Kararı Onaylanmayan Taşınmaz Kiralamaları

İhalenin/Taşınmazın Adı	İhale Karar Tarih ve No	Tahmini Bedel	Verilen Teklif	Açıklama	İta Amirinin Onaylamama Gerekçesi
Adem Yörük Sanayi Sitesi E Blok 16 Nolu Dükkan Kiralama İşi	14.12.2017/551	9.000,00 TL/yıllık	12.000,00 TL/yıllık	3 yıllığına ihale edilmiştir. İhaleye iki kişi katılmış, ihaleye katılanların belgelerinin tamam olduğu görülmüş, ihale 12.000,00TL /yıl ile XXX üzerine bırakılmıştır.	Yeterli rekabet olmadığından onaylayamıyorum.
Atatürk Caddesi No:521/A Belediye Kent Meydanı Kafeterya ve 521/C Nolu Büfe ile Beraber Kiralama İhalesi	14.12.2017/555	20.000,00 TL/yıllık	22.000,00 TL/yıllık	3 yıllığına ihale edilmiştir. İhaleye bir kişi katılmış, ihaleye katılanın belgelerinin tamam olduğu görülmüş, ihalede 1. Teklif 21.000,00, 2. ve son teklif 22.000,00TL /yıl ile XXX üzerine bırakılmıştır.	Yeterli rekabet oluşmadığı için onaylamıyorum.
Yeşilbayır Mahallesi	09.11.2017/502	500.000,00	605.000,00	10 yıllığına ihale	Onaylamıyorum

516 Ada 1 Parseldeki Kültür ve Alışveriş Merkezi İhalesi		TL/yıllık	TL/yıllık	edilmiştir. İhaleye iki kişi katılmış, ihaleye katılanların belgelerinin tamam olduğu görülmüş, ihalede iki kişi arasında 8 artırma yapılmış ve en son 605.000,00TL/yıl ile XXX kuyumculukta kalmıştır.	1-Şartnamenin 2. maddesine uygun değildir. 2-Şirketlerin mali durumları güven vermemektedir. 3- Rekabet şartları oluşmamıştır, hadde değer değildir.
--	--	-----------	-----------	---	--

Kamu idaresi cevabında; "2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 31. Maddesi "İhale Komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 iş günü içinde onaylanır veya iptal edilir" düzenlemesi yapılmıştır.

İhale iptal gerekçesi bildirilerek ihaleler iptal edilmiştir. Ancak gerek 2886 sayılı yasada gerekse 4734 sayılı yasada gerekçelerin neler olabileceğine dair herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Dolayısıyla sübjektif veriler nelerdir? Bu sorunun yanıtı yasalarda objektif olarak yer almamaktadır.

Kamu yararı ve yasalar doğrultusunda ihale iptal kararları verilmiş ve bu konuda hassas davranılmıştır. Denetim raporunda söz konusu olan 3 ihalenin de onaylanmama gerekçesi belirtilmiştir. Atatürk Cad. No: 521/A Belediye Kent Meydanı Kafeterya ve 521/C Nolu büfe beraber kiralama ihalesi ita amirince onaylanmamıştır. 14.12.2017/58 ihale karar tarih ve no ile yapılan ihalede verilek teklif 22.000,00 TL/ yıllık iken 19.04.2018/127 ihale karar tarih ve no ile yapılan ihaleden 52.000,00 TL/yıllık kira bedeliyle ihale edilmiştir. Kira bedelinin 22.000,00 TL den 52.000,00 TL'ye yükselmesinde görüleceği gibi ciddi bir oranda kamuya gelir sağlamıştır. Diğer 2 taşınmaz henüz ihale edilmemiştir. İta amirlerinin ihaleleri onaylamaması konusunda daha hassas davranılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak

Kamu idaresi cevabında iptal gerekçeleri bildirilerek ihalelerin iptal edildiği, Kanunda gerekçelerin neler olabileceğine dair herhangi bir açıklama yapılmadığı, kamu yararı ve yasalar doğrultusunda ihale iptal kararları verildiği, iptal edilen bir ihalenin teklifi 22.000,00 TL/ yıllık iken 19.04.2018 tarihinde yapılan ihalede 52.000,00TL/yıllık kira bedeli teklif edildiği ve ciddi bir oranda kamuya gelir sağlandığı, ita amirlerinin ihaleleri onaylamaması konusunda daha hassas davranılacağı ifade edilmiştir.

Tabloda yapılan ihaleler, verilen teklifler ve onaylamama gerekçeleri belirtilmiştir. Kamu idaresi bir ihaleyi örnek göstererek kamunun daha fazla gelir ettiğini belirtmiş olmasına karşın iptal edilen ihalelerden dolayı idarenin uğradığı kayıpla ilgili bir açıklama yapmamıştır.

İki ihalede hiçbir gerekçe belirtilmemiş, Yeşilbayır Mahallesi 516 Ada 1 Parseldeki Kültür ve Alışveriş Merkezi İhalesinde ise üç gerekçe ile onaylanmamıştır. Ancak bu ihaledeki ita amirinin onaylamama gerekçelerine katılmak mümkün değildir. Gerekçelerde ifade edilen durumun olması halinde ihale komisyonu ihaleyi söz konusu kişinin üzerinde bırakması mümkün değildir.

Yeşilbayır Mahallesi 516 Ada 1 Parseldeki Kültür ve Alışveriş Merkezi İhalesinin gerekçesinde, “1-Şartnamenin 2. maddesine uygun değildir.” denilmiştir. Şartnamenin 2’nci maddesinde, “İşbu kiralama ile Kiracı, Kültür ve Alışveriş Merkezini öncelikle çevresindeki yaşayanların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte işletilecek, bu bölgede yaşayanların temel ihtiyaçlarını karşılayacak gıda market, elektronik market, yapı market, bay-bayan-çocuk tekstil, çocuk eğlence, sinema, tiyatro, düğün salonu, yeme-içme, cafe ve restoran vb. kiralamaları kapsayacaktır.” denilmektedir. İhale komisyonu ihaleye katılabilme şartlarına sahip olduğunu belirttiğine göre 2’nci maddedeki şartın sağlanmış olduğu açıktır.

“2-Şirketlerin mali durumları güven vermemektedir.” Bu kanaate hangi somut veriye dayanarak ulaşılmıştır. Şirketlerin mali durumu elverişli değilse ihaleye iştirak ettirilmemesi gerekir. İhaleye katılabildiklerine göre istenen şartları sağlamış demektir.

“3- Rekabet şartları oluşmamıştır, hadde değer değildir.” Tahmini bedeli 500.000,00TL/yıl olan ve 10 yıllığına ihaleye çıkılan işte 8 defa artırma yapılarak 605.000,00TL/yıl olarak ihaleye teklif verilmesinde rekabet şartlarının oluşmadığını söylemek pek mümkün değildir.

İta amirince onaylanmayan ihale kararlarında objektif verilere dayalı gerekçe ortaya konulmamıştır. İta amiri onaylamama hak ve takdirine sahip olup, kamu gücünü kullanır iken ihaleyi onaylamamayı makul ve kabul edilebilir gerekçelerle ortaya koymalıdır.

İhale kararlarının onaylanmamasında kullanılan takdir hakkı makul ve objektif veriler dikkate alınarak yapılmalıdır.

BULGU 7: Bağışlanan 2. El Eşyalara İlişkin Taşınır İşlem Fişi Düzenlenmemesi ve Bu Taşınırların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü’ne yapılan ikinci el eşya bağışlarına ilişkin kayıtların yönetmelik hükümlerine uygun yapılmadığı görülmüştür.

27.05.2016 gün ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe

giren Mahalli İdareler Muhasebe Yönetmeliğinin “Bağış ve yardımlar” başlıklı 17’inci maddesinde,

“(1) Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından kamu hizmetinin karşılığı olarak veya kamu hizmetleri ile ilişkilendirilerek bağış ve yardım toplanamaz, benzeri adlar altında tahsilat yapılamaz.

(2) Yapılan her türlü bağış ve yardımlar gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutulur ve kayıt altına alınır.” denilmektedir.

Belediyeye yapılan ikinci el eşya bağışlarına ilişkin taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve bu taşınırların muhasebe kayıtlarında yer almadığı, eşyaların kişilerin kullanıma verildiği zaman bu durumun muhasebe kayıtların gösterilmediği ve buna ilişkin taşınır işlem fişlerinin de düzenlenmediği görülmüştür.

Belediye’ye bağış yoluyla gelen taşınırlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun bir şekilde yapılması, kullanıldıklarında veya tüketildiklerinde muhasebeye gider olarak kaydedilerek taşınır işlem fişlerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye’ye bağış yoluyla gelen taşınırlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun bir şekilde kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye’ye bağış yoluyla gelen taşınırlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun şekilde yapılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 8: Satın Alınan İlk Madde ve Malzemelerin Kullanılarak Üretilen Taşınırlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından satın alınan ilk madde ve malzemeler kullanılarak üretilen taşınırlara ilişkin herhangi bir muhasebe kaydı yapılmamaktadır.

27.05.2016 gün ve 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 150 ilk madde ve malzeme hesabının kullanımına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 115’inci maddesinde, “*Bu hesap, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet*

dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.” ifadesi yer almaktadır. Aynı yönetmeliğin 255 Demirbaşlar hesabına ilişkin “hesabın niteliği” başlıklı 198’inci maddesinde ise, “Bu hesap, kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

2017 yılı içinde park ve bahçeler müdürlüğünün satın alarak 150 ilk madde ve malzemeler hesabına kaydettiği 280.741,73TL taşınırlar kullanılarak oturma bankları gibi taşınırlar üretilmiştir. Ancak idare üretmiş olduğu bu taşınırlara ilişkin herhangi bir muhasebe kaydı yapmamıştır. İdare tarafından satın alınan ilk madde ve malzemelerin kullanılması sonucu üretilen taşınırların ilgili hesaplarda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. İdare tarafından üretilen mallara ilişkin muhasebeleştirme işlemi yapılmamakla birlikte, aldığı ilk madde ve malzemeleri de bu hesaba kaydetmeyerek, 630 giderler hesabında muhasebeleştirmektedir.

Üretilen mallara ilişkin muhasebe işlemlerinin Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Üretilen mallara ilişkin muhasebe işlemlerinin Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından üretilen mallara ilişkin muhasebe işlemlerinin Yönetmelik hükümlerine göre yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 9: Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Belediyenin tahsis ettiği binaların, Net Değer Hesabı’na kaydedilmek suretiyle muhasebe kayıtlarına alınmadığı anlaşılmıştır.

27.05.2016 gün ve 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde 252 Binalar Hesabı 192’nci ve 193’üncü maddelerde açıklanmıştır. “*Hesabın Niteliği* “ başlıklı 192’nci maddesinde aynen, “*Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*” denilmiştir. Aynı yönetmeliğin “Hesabın İşleyişi” başlıklı 193’üncü maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Maddenin alacak kayıtlarının açıklandığı ilgili fıkrası,

“(7) Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.” şeklindedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereği belediyenin tahsis ettiği taşınmazları kayıtlı değeri üzerinden Binalar Hesabına alacak ve Net Değer hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının Net Değer Hesabına Alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydetmesi gerekirken söz konusu kaydın yapılmaması nedeniyle ilgili tutarlar kadar hesapların doğruyu yansıtmadığı görülmüştür.

İdare tahsis ettiği taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun şekilde yapması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Tahsis edilen taşınmazların Yönetmeliğe uygun olarak muhasebe hesaplarına kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun şekilde yapılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 10: Taşınmaz Kiralama İhalelerinde Teminat, Karar Pulu ve Sözleşme Damga Vergisinin Hatalı Uygulanması

Belediyenin ihale ettiği taşınmaz ihalelerinde geçici teminatın, kesin teminatın ve ihale karar damga vergisi ile sözleşme damga vergisi hesabında hata yapıldığı görülmüştür.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinde Damga Vergisinin mükellefinin kâğıtları imza edenler olduğu ve resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kâğıtların Damga Vergisini kişilerin ödeyeceği, 8'inci maddesinde bu Kanunda yazılı resmi daireden maksadın, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu, yine aynı Kanun'a ekli (I) sayılı tablonun I. Akitlerle ilgili kâğıtlar kısmında belli parayı ihtiva eden sözleşmelerden Binde 9,48, II. Kararlar ve mazbatalar kısmının ikinci fıkrasında ihale Kanunlarına tabi olan veya olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararlarından Binde 5,69 oranında damga vergisi alınması gerektiği belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Geçici teminat" başlıklı 25'inci maddesinin

birinci paragrafında, *“İsteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü oranında geçici teminat alınır. 10 uncu madde uyarınca yapılacak ihalelerde geçici teminat teklif edilen bedelin, tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında ise satışa esas bedelin % 3'ünden az olamaz.”*, *“Kesin teminat”* başlıklı 54'üncü maddesinde, *“Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır. Tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında kesin teminat, ihale bedelinin % 6'sından az olamaz.*

Müteahhit veya müşterinin bu zorunluluğa uymaması halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir.” düzenlemesi yapılmıştır.

Açıklığa kavuşturulması gereken husus “tahmin edilen bedel” ve “ihale bedelinin” ne olduğudur. Taşınmaz satışında tahmin edilen bedel idarece satışı için öngörülen fiyattır. Kiralamada ise tahmin edilen bedel kiraya verilecek taşınmazın kiraya verileceği toplam süreye tekabül eden kira bedelidir. Taşınmaz satışında ihale bedeli taşınmazın satış bedelidir. Kiralamada ise yıllık veriliyor ise yıllık kira bedelidir. Ancak kiraya verilen taşınmazın bir yıldan uzun süreli kiraya verilmesinde ise toplam süreye tekabül eden kira bedeli karşılığdır. Örneğin, 3 yıllığına kiralamaya verilen bir taşınmazın yıllık kira bedeli 10.000,00TL ise ihale 3 yıllığına verildiği için $3 \text{ yıl} \times 10.000,00\text{TL} = 30.000,00\text{TL}$ ihale bedeli olmaktadır.

2886 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinde kesin teminatın ihale bedeli üzerinden hesaplanacağı belirtildiğine göre bir yıldan fazla süreli kiralamada ihale bedelinin toplam süreye denk gelen kira bedeli olacağından dolayı kesin teminat toplam süreye denk gelen kira bedeli üzerinden hesaplanmalıdır. Bu nedenle gerek ihale karar damga vergisi, sözleşme damga vergisi ve kesin teminat bu tutar üzerinden alınmalıdır.

Bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde geçici teminat, kesin teminat ve ihale karar damga vergisinin yıllık kira bedeli üzerinden hesaplandığı, sözleşme damga vergisinin ise yıllık kira bedeli üzerinden Binde 9,48 oranında alındığı görülmüştür. Kira sözleşmesinden Binde 1,89 oranında damga vergisi alınması gerekir. Geçici teminatın toplam kira bedeli üzerinden %3 oranında alınması gerekirken yıllık kira bedeli üzerinden %30 oranında alınmıştır.

Bir yıldan uzun süreli kiraya verilen taşınmaz kiralamalarında tahmin edilen bedel ile

ihale bedelinin kiraya verilen taşınmazın kiraya verildiği toplam sürede alınacak kira bedelinin dikkate alınarak hesaplanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda geçen süreler dikkate alınarak kira süresi (Yıl x İhale Bedeli) alınarak yasal olarak alınacak resim, vergi ve harçlar bu miktar üzerinden alınacaktır. Bu kapsamda taşınmaz kira sözleşmesindeki kanun ve hukukun genel ilkelerine aykırı hüküm/hükümler çıkarılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kira sözleşmelerinde geçici teminat, kesin teminat ve ihale karar damga vergisinin mevzuata uygun olarak alınması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 11: Taşınmaz Satışında Kesin Teminatın Alınmaması

Belediyenin taksitle satışını yaptığı taşınmazlarla ilgili kesin teminatın alınmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kesin teminat" başlıklı 54'üncü maddesinde, *"Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır. Tasfiye idaresince yapılan taşınmaz mal satışlarında kesin teminat, ihale bedelinin % 6'sından az olamaz.*

Müteahhit veya müşterinin bu zorunluluğa uymaması halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir." düzenlemesi yapılmıştır.

2886 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinde kesin teminatın ihale bedeli üzerinden sözleşme yapılmasından önce alınacağı belirtilmiştir. İhale ile satılan taşınmazların satış şartnamesinde, *"İhale onayı tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde peşin olarak Belediye veznesine veya Belediye banka hesabına ödemek zorundadır. İsteğe göre taksitli ödenmesi halinde Tebliğ tarihinden itibaren alıcı onbeş gün içinde taşınmaz mala ait ihale bedelinin 1/4'ini peşin, geri kalanı 3 taksit olmak üzere toplam 4 eşit taksitle 6 ay içerisinde yasal faizler uygulanarak Belediye veznesine veya Belediye banka hesabına ödemek zorundadır. Alıcı ihale ile ilgili vergi, resim harçları ve diğer giderleri ödemek zorundadır."* ve kira sözleşmesinde, *"Taksitlerin ödenmemesi halinde peşinat tutarından kesin teminat tutarı kesilerek kalan tutar iade edilir."* denilmiştir.

Kira şartname ve sözleşmesine Kanuna aykırı hüküm konulmamalıdır. Sözleşmede yer alan, “Taksitlerin ödenmemesi halinde peşinat tutarından kesin teminat tutarı kesilerek kalan tutar iade edilir.” hükme istinaden ihaleyi alan kişilerden kesin teminat alınmamıştır. Kesin teminat alınmaması suretiyle ihaleyi alan kişilere avantaj sağlanmıştır. İdare kesin teminatın yatırılması gereken tutar ile iade tarihi arasında geçen süreye ilişkin kullanım hakkı olan faizden mahrum kalmıştır. Teminat mektubu verilmesi durumunda ise teminat mektubuna ilişkin ödenecek komisyon ve diğer giderlere ihaleyi alan kişiler katlanmamış olmaktadır. Bu nedenle kesin teminatın yatırılması gereken tarih ile iade edildiği/edilmesi gereken tarih arasındaki süreye ilişkin mahrum kalma bedeli alınmalıdır.

Taşınmaz satışında sözleşme yapılması durumunda kesin teminatın sözleşme yapılmasından önce alınması ile ihaleyi kazanan kişilerden alınmayan kesin teminata ilişkin oluşan mahrum kalma bedelinin alınması gerekir.

Tablo 4: Satışlarında Kesin Teminat Alınmayan Taşınmazlar

Taşınmaz	İhale Tarih ve No	Sözleşme Tarihi	Kesin Teminat Tutarı	Açıklama
Altinkale 2088 Ada 16 Parsel	10.08.2017/380	23.08.2017	1.080.300,00	Tahmini bedel 18.000.000,00TL olarak ihaleye çıkılmış, tek katılımcı 18.005.000,00TL teklif vermiştir. Biri peşin üç taksitte ödeme yapılmıştır. Peşin ödeme 23.08.2017 ve son taksit ödemesi ise 15.01.2018 tarihinde yapılmıştır.
Altinkale 2088 Ada 17 Parsel	17.01.2017/24	30.01.2017	1.032.300,00	Tahmini bedel 17.200.000,00TL olarak ihaleye çıkılmış, tek katılımcı 17.205.000,00TL teklif vermiştir. Biri peşin üç taksitte ödeme yapılmıştır. Peşin ödeme 30.01.2017 ve son taksit ödemesi ise 28.07.2017 tarihinde yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Satışların çoğunlukla nakit (Peşin) olarak yapıldığından teminat alınmamaktadır. Bulgularınız doğrultusunda taksitli satışlarda kesin teminat alınarak satışlar yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İhale üzerinde bırakılan kişi sözleşme süresi içinde ihale bedelini yatırdığı takdirde teminat yatırmasına ve sözleşme yapmasına gerek yoktur. Bulgumuzda da bu konuyla ilgili bir değerlendirme yoktur. Taksitle yapılan taşınmaz satışlarında kesin teminatın alınmaması Bulgu konusu yapılmıştır. Kesin teminat alınmaması suretiyle ihaleyi alan kişilere avantaj sağlanmıştır. İdare kesin teminatın yatırılması gereken tutar ile iade tarihi arasında geçen süreye ilişkin kullanım hakkı olan faizden mahrum kalmıştır. Teminat mektubu verilmesi durumunda ise teminat mektubuna ilişkin ödenecek komisyon ve diğer giderlere ihaleyi alan kişiler katlanmamış olmaktadır.

Taşınmaz satışında sözleşme yapılması durumunda kesin teminatın sözleşme yapılmasından önce alınması ile ihaleyi kazanan kişilerden alınmayan kesin teminata ilişkin oluşan mahrum kalma bedelinin alınması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 12: Ambalaj Atıklarının Toplanması İçin Yetki Verilen Şirketlerden Herhangi Bir Bedel Alınmaması

Ambalaj atıklarının ilgili mevzuat uyarınca toplanması için verilen imtiyaz hakkının ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan çevre lisansına sahip bir şirkete protokol yapılarak verildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmamanın belediyenin yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci, 11'inci ve 12'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 gün ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlü olduğu, "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinde, belediyelerin ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak veya kurdurmak, işletmek veya işletmek konularında görevli ve yükümlü olduğu ve "Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi" başlıklı 24'üncü maddesinde de, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından sorumlu olduğu, bu işi kendisinin yapacağı veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği hüküm altına alınmıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise "hakların kiralanması" "Kira" tanımı içinde

değerlendirilmiştir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir.

Belediye sınırları içerisindeki ambalaj atığı toplama hakkının Kurum tarafından herhangi bir ihale yapılmadan, rekabet ve eşit muamele ilkeleri sağlanmadan bir şirketle protokol imzalanması suretiyle bedelsiz verildiği görülmüştür. Kurum ile ilgili şirket arasında 25.01.2017 tarihinde yapılan 10 yıl süreli protokol ile söz konusu şirkete ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkı verilmiş, karşılığında herhangi bir bedel de alınmamıştır. İmtiyaz sahibi söz konusu firmanın, yılı içinde 2.663.205 kg ambalaj atığı topladığı tespit edilmiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının Kurum tarafından 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerektiği açıktır. Aksi bir uygulama hukuka aykırı olduğu gibi kamu menfaatleri ile de ters düşmektedir.

İdare tarafından ambalaj atıklarının toplanmasına ilişkin hakkın rekabeti ve katılımı sağlanacak şekilde ihale yapılarak verilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, 27 Aralık 2017 tarihli ve 30283 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince Belediyeler, Ambalaj atıklarının ayrı toplanması için toplama sistemini kurmakla, ambalaj atığı üreticileri tarafından toplama sistemine verilen ambalaj atıklarını ayrı toplamakla veya toplattırmakla yükümlüdür. Ayrıca Ambalaj atıklarının yönetimi için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmakla, işletmek/işlettirmekle, kurduğu tesislere çevre lisanslı almak/aldırmakla veya bu faaliyeti çevre lisanslı toplama ayırma tesisleri ile gerçekleştirmekle görevlidir.

Söz konusu firma ile Belediyemiz; 24/08/2011 tarihli Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeli'nde yer alan Altıncı Bölüm Madde 23 (6) "Belediye mücavir alan sınırları dışında kalan ambalaj atığı üreticileri tüketim sonucu oluşan ambalaj atıklarını çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde diğer atıklardan ayrı olarak biriktirerek çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verirler." maddesince 25/01/2017 tarihinde XX Geri Dönüşüm ile

sözleşme imzalamıştır.

Bu kapsamda Belediyemiz sınırları içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığından onaylı Atık Yönetim Planı kapsamında yürütülen ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması faaliyeti, 26/03/2013 yılından beri lisanslı firma ve yetkilendirilmiş kuruluşlarla sözleşme yapılarak yürütülmektedir Belediye sorumluluk sahasını kapsayacak şekilde, belirlenen yerlere kafes ve konteynerlerden oluşan bir toplama sistemi oluşturularak devam edilmektedir.

2015 yılı içerisinde Temizlik İşleri Müdürlüğümüzce Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde üzerimize düşen yükümlülükleri tam olarak yerine getirmek, sağlıklı ve etkin bir toplama sistemi için ambalaj atıklarını toplama ve ayırma işlemini Belediyemiz bünyesinde yapılması değerlendirilmiştir. Ancak böyle bir yatırım sonrası, kamu zararı oluşturulmaması için de belgelendirilme işlemi yapılması gerekmektedir. Belediye tarafından lisans alınarak ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması ve ayrıştırılması durumunda, ayrıştırılan atıkların satılması mevzuat gereği ancak ihale yöntemiyle mümkün olabilmektedir. Belgelendirme işleminde; işin bitişini, ambalajın verildiği yer ve malzemenin cinsini belirten ambalaj atıklarının satışına ilişkin faturalar, irsaliyeli faturalar veya gümrük çıkış beyannameleri kullanılması gerektiğini, Belediyemizin kar amacı gütmeyen bir yerel idare olması sebebiyle ticari faaliyette bulunma ve fatura kesme yetkisi bulunmadığından Bakanlığın kriterleri çerçevesinde belgelendirme yapamayacağı anlaşılmıştır. Belgelendirme yapılamaması durumunda kamu zararı oluşabileceği düşüncesiyle faaliyetten vazgeçilmiştir.

Ambalaj atıkları, doğrudan tüketime dayalı oluşan bir atık türüdür. Günlük ve saatlik değişimler sebebiyle miktarların öngörülmesi olası olmayıp ancak daha önceki yıllarda toplanan miktarlar üzerinden değerlendirme yapılabilmektedir. Ayrıca, ambalaj atıklarının bileşenleri de miktarında olduğu gibi zamansal olarak (yaz dönemi-kış dönemi) önemli değişimler göstermektedir. Her bir bileşenin piyasa rayıçları farklı olduğu gibi piyasada dolaşan miktarlara göre, bir borsa gibi fiyatları önemli ölçüde değişmektedir. Sürekli değişen miktar, karakterizasyon ve birim fiyatların belirsizliği sebepleri ambalaj atıklarının ihale edilmesi için ilgili Bakanlık tarafından bir düzenleme yapılması beklenmektedir. Bunun dışında, Ambalaj atıkları toplama maliyetleri, araç, akaryakıt ve personel giderleri Yüklenici tarafından karşılanmakta olup, Belediyemiz hiçbir suretle söz konusu maliyetlerle ilgili olarak Yükleniciye ödeme yapmamaktadır.

İlçemizde Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması, taşınması ve geri kazanım

işini, vatandaşlarımızın taleplerine en kısa zamanda cevap verebilmek için sınırlarımız içerisinde bulunan Bakanlığımızın lisanslı firması, aynı zamanda Bakanlığımızın yetkilendirmiş olduğu ÇEVKO Vakfı ile Sözleşmesi bulunan XX Geri Dönüşüm firması yürütmektedir. 25/01/2017 tarihinde 10 yıl süreli sözleşme protokolü imzalanmıştır. Geri Kazanım Tesisinin İlçemiz sınırları içerisinde olması aylık tonajlarımızda artış göstermiş olup, ortalama aylık 210.000-260.000 kg karışık ambalaj atığı diğer atıklardan ayrı olarak toplanıp ayrıştırma merkezine gönderilerek geri kazanımı sağlanmaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare verdiği cevapta işleyişe ilişkin hususları anlatmış ve toplanan katı atık miktarının önceden öngörülemediğinden ve ilgili Bakanlık tarafından bir düzenleme yapılmasının beklendiğini bu yüzden ihale düzenlenmediğini, ayrıca atıkların toplanmasına ilişkinde herhangi bir işçi ve araç çalıştırmadığını çalıştırmış olsaydı ortaya çıkacak olan maliyetten bu şekilde kaçtığını ve kamu kaynağının bu şekilde kullanılmadığını söylemektedir.

Her ne kadar idarenin savunması bu şekilde olsa da idarenin cevabında bahsettiği hususlar ihale yapılmasına engel teşkil etmemektedir. İlgili firmanın alınan bu atıklardan gelir ettiği göz ardı edilmemelidir.

Bu yüzden Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir. İhale yapılmaksızın bu hakkın verilmesi kamu menfaatine uygun olmadığı gibi Kanuna da aykırıdır.

BULGU 13: Belediyeye Ait Demirbaşların Sulama Kooperatifine Tahsis Edilmesi

Belediyeye ait demirbaşlar S.S. Kevşirler Köyü Sulama Kooperatifine tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf

ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

hükmü getirilmiştir. 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 1'inci maddesinde ise, "Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir." denilerek kooperatifin tanımı yapılmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde yer alan hükme göre belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Kevşirler köyünün 6360 sayılı Yasa ile belediyeye mahalle olarak bağlanması sonucunda köy muhtarlığına kayıtlı olan demirbaşlar belediyeye geçmiştir. Belediye demirbaşında kayıtlı Kromel marka süt tankı Seri: 153-11 model- Mssdy 090022-2011 kapasite 4000 kg 10.2007 model, 1 adet termosifon, 500 lt kazan, 1 motopomp ve 1 adet 20 lt ölçek kullanılmak üzere 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereği 10 yıl süre ile S.S Kevşirler Köyü Sulama kooperatifine meclisin 03.05.2017 gün ve 95 sayılı kararı ile tahsis edilmiştir. Meclis kararında 75/d denilmiş ise de bunun hatalı yazıldığı anlaşılmıştır. Kullanım için kooperatife verilen malzemelerin 75'inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında verilmesi mümkün değildir.

Kanuna aykırı tahsis edilen demirbaşların iptali sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Kanuna aykırı tahsis edilen demirbaşlar incelenerek iptali sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kanuna aykırı olarak kooperatife tahsis edilen demirbaşların iptali için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 14: Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkilisi Olarak Görev Yapması

Belediyede kadrolar dolu olduğu halde başka birinin kadroya vekâlet ettirildiği, vekâlet ettirilen kişiye harcama yetkilisi olarak da görev yaptırıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesine göre, memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği, yine boş kadrolara ait görevlerinde vekâleten gördürülebileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 63'üncü maddesinde, *“Belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.”* denilerek harcama yetkilisinin tanımı yapılmış, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun *“Harcama yetkisi ve yetkilisi”* başlıklı 31 inci maddesinde de, *“Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.”* hükmü yer almıştır. 5018 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılmış olan 1 seri numaralı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğde harcama yetkililerinin belirlenmesi konusunda, *“5018 sayılı Kanunun 5436 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesinin birinci fıkrasında bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. Bu hüküm uyarınca bütçe sınıflandırması harcama yetkilisini belirleyen temel unsur olmaktadır.”* denilerek harcama yetkisinin kim tarafından kullanılacağı açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, müdür kadrolarında bulunan kişiler mevcut iken o kadrolara vekâleten görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Dolu kadroya vekâleten görevlendirme yapılamayacağından dolayı harcama yetkililiğini de vekâleten görevlendirilen yerine asıl kadroda bulunanın kullanması gerekir. Bu kişiler görevden alınmadığı ve bu kadrolar boş olmadığı sürece yetkinin vekâleten görevlendirilen kişilerce kullanılması mümkün değildir. Şüphesiz 657 sayılı Kanun'da memuriyette kadroyu esas almıştır.

Konu edilen bu husus 2016 yılı Denetim Raporunda yer almıştır.

Dolu olan kadrolara vekâleten görevlendirme yapılmaması ve harcama yetkililiğini de kadroda bulunan kişinin kullanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzda danışman kadrosu mevcut olmadığı için bilgi birikimi yönünden faydalı olacak bazı yöneticiler geçici görevle başkanlık ermine danışman olarak görevlendirilmiştir. İlgili memurların yürütmekte oldukları görevlerin aksamaması için kurum içinden şartları taşıyan başka memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesi gereği vekaleten dolu kadrolara vekalet ücreti almaksızın görevlendirilmiştir. Uygulama kurum içerisinde yeniden değerlendirilerek yürürlükteki kanunlara uygun hale getirilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabında belirttiği hususa katılmak mümkün değildir. Bilgi birikiminden yararlanabilmek için kişilerin danışman kadrosunda olması gerekmez. Bu tür belediyelerde danışman kadro ihtiyacı olduğu öngörülse idi kadro ihdas edilirdi. Büyükşehir Belediyelerinde danışman kadrosu olmasına karşın diğer Belediyelerde böyle bir kadro bulunmamaktadır.

Kurum yetkililerinin Kanuna aykırı hareket etmemesi gerekir. Bu nedenle dolu kadroya başka birinin vekâlet ettirilmemesi ve vekâlet ettirilen kişiye de harcama yetkililiğinin kullanılmaması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 15: İdari Para Cezasının Bütçeden Ödenmesi

Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimlerin zamanında yapılmaması nedeniyle tahakkuk eden idari para cezalarının belediye bütçesinden ödendiği ve buna sebep olanlardan ödenen tutarın tahsil edilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12'nci maddesinde, Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu, Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu, zararın ödettilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararların, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödeneceği, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde

edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir. 19.10.2006 gün ve 26234 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte kamu zararının tahsiliyle ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin kamu zararının belirlenmesinde esas alınacağı belirtilmiştir.

Kamu görevlisi olarak çalışan memur veya işçilerin görevlerini zamanında yapmaması sonucu oluşan idari para cezası ya buna sebep olan kişilerce karşılanmalı ya da bütçeden ödenerek ilgisinden tahsil edilmelidir. Belgelerin incelenmesinde, 24.08.2017 gün ve 5714 numaralı ödeme emri belgesi ile 1.333,00TL idari para cezalarının belediye bütçesinden ödendiği ancak idari para cezasının ödenmesine neden olan personelle ilgili Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre işlem yapılmadığı görülmüştür. Diğer taraftan 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Giderleri" başlıklı 60'ıncı maddesinde ceza ödemesi gibi bir gider de sayılmamıştır.

İdari para cezalarının Belediye bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerden bu ödemelerin tahsil edilmesi için gerekli işlemin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "İdari para cezalarını Belediye bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerden bu ödemelerin tahsil edilmesi için gerekli işlemin başlatılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye bütçesinden karşılanan idari para cezalarının buna sebep olan kişilerden tahsil edilmesi için gerekli işlemin yapıldığının takibi sağlanmalıdır.

BULGU 16: İş Programının Süresinde Sunulmaması

Yapım işlerinde iş programının süresinde sunulmadığı ve sözleşmelerde buna ilişkin yaptırımın düzenlenmediği görülmüştür.

Yapım işlerine ait sözleşmelerin "İş programı" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden bir günde yapılması gereken iş tutarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar. Bu programda ayrıca; iş kalemleri, aylık imalat ve iş miktarları, (ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı) yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımı gösterilir ve iş programı en az dört nüsha hazırlanarak onaylanmak üzere İdareye teslim edilir.*" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yapım işlerinin bazılarında iş yerinin tesliminden itibaren on beş gün içinde iş programı sunulmamaktadır. İş programının süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde iş programının sunulmamasının yaptırımı konulmalıdır.

İhale edilen yapım işlerinde iş programının zamanında sunulmasına dikkat edilmesi ve sözleşmelerde ise süresinde sunulmama ile ilgili yaptırımın yer alması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Benzer ihale yapılması halinde sözleşme ve teknik şartnameye, ihale konusu işle ilgili talepleri yerine getirmemesi halindeki cezai yaptırımlar eklenecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İş programının iş yerinin tesliminden itibaren on beş gün içinde sunulması gerekir. Bu nedenle iş programının süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde iş programının sunulmamasının yaptırımının konulması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 17: İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması

İşçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu,

59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre yıllık iznin kullandırılması gerekir. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde, "*Yıllık ücretli izni bu Kanunun 56 nci maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş Türk Lirası idari para cezası verilir.*" düzenlemesi mevcuttur.

Bu düzenlemelere göre işçi yıllık izin hakkından feragat edemez. İşçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Ödeme de son ücret üzerinden yapılacağından işçinin eline çok yüksek bir miktar geçebilmektedir. Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Ancak kurum veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan iznin işçilere kullandırılması gerekir. Zira iznin kullandırılmaması nedeniyle idare 4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesine göre idari para cezasına muhatap olabilecektir. Diğer taraftan birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde kurum yüksek miktarlarda ödeme yapmakla karşı karşıya kalabilmektedir. Yapılan incelemede işçilerin 2003 yılından bu güne kadar kullanılmayan izinlerinin olduğu anlaşılmıştır.

Konu edilen bu husus 2016 yılı Denetim Raporunda da yer almıştır.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere yıllık izinlerin Kanunun öngördüğü şekilde kullanılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "İşçilerin yıllık izinleri bağlı buldukları müdürlük veya birimler tarafından yapılan çalışma program doğrultusunda 25391 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği hükümlerine göre düzenlenmektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak İşçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullanılmaması konusu 2016 yılı Denetim Raporunda da yer almıştır. 2017 yılında da aynı durumun devam ettiği gözlemlenmiştir.

Mevzuata göre işçilere yıllık izinlerin Kanunun öngördüğü şekilde kullanılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 18: İşçilere Bir Yılda 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

İşçilere bir yılda 270 saatten fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “Çalışma süresi” başlıklı 63’üncü maddesinin fıkrasında, “*Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz. Denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir.*”, üçüncü fıkrasında, “*Çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.*”, aynı Kanunun “Fazla çalışma ücreti” başlıklı maddesinin 41’inci maddesinin sekizinci fıkrasında, “*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.*”, onbirinci fıkrasında, “*Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.*”, düzenlemeleri yapılmış ve “İşin düzenlenmesine ilişkin hükümlere aykırılık” başlıklı 104’üncü maddesinde de, Kanunun 63’üncü maddesinde ve yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline 1.619TL idari para cezası verileceği belirtilmiştir. 06.04.2004 gün ve 25425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliğinin “Fazla Çalışmada Sınır” başlıklı 5’inci maddesinde, “*Fazla çalışma*

süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir.

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır.” denilmiştir.

Bu düzenlemelere göre fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekir. İdare bu saatin aşılmaması ve idari para cezasına muhatap olmaması için gerekli tedbirleri almalıdır. Yapılan incelemede ikiyüzyetmiş saatin aşıldığı görülmüştür.

İdari para cezasına muhatap olmamak ve Kanuna aykırı hareket etmemek amacıyla söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla çalışma yaptırılmamalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzda çalışan işçilerin bir yıl içerisinde 270 saatin üzerinde fazla çalışma yapmaları durumunda ilgili müdürlüklerine yapmış oldukları fazla çalışmayı kendi rızaları ile yaptıklarını beyan eden dilekçelerini vermektedirler.

İlgili konu kurumumuz müdürlüklerine bildirilerek işçilere 270 saatten fazla çalışma yaptırılmamasına azami olarak özen gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.

BULGU 19: İşle İlgili Olmayan Aracın Teknik Şartname ile İstenmesi ve Bu Aracın Bakanlar Kurulu Kararı ile Belirlenen Esaslara Aykırı Olması

Belediye tarafından 19.10.2016 tarihinde 2015/142452 kayıt numarası ile ihalesi yapılan 13.599.244,TL sözleşme bedeli 19.12.2016-02.05.2018 tarihleri arasında yüklenici XXX tarafından yerine getirilecek Muhtelif Kaldırım, Temel, Alt Temel, Asfalt Yol Yapım İşinde işle ilgisi olmayan ve mevzuata aykırı aracın istendiği görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesinin 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı Kanununun 21'inci maddesiyle değişik beşinci fıkrasında, "*Bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.*" düzenlemesi yapılmış, 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı

Kanunun 21'inci maddesiyle yapılan değişikliğin nasıl olacağına ilişkin 2015/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10.06.2014 gün ve 29026 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 237 sayılı Taşıt Kanununun Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararınının 1'inci maddesinde, 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebileceği, bunların dışında hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği, birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimleri 1.600cc'yi geçemeyeceği, yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtların yabancı menşeli sayılacağı, 2'inci maddesinde, hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1'inci madde hükümlerinin uygulanacağı, belirtilmiştir.

17.03.2006 gün ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.04.2006 gün ve 26126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerin 5'inci maddesinde, kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacının, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu, 6'ncı maddenin (b) fıkrasında, hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesini Kanununun 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı, aynı maddenin (c) fıkrasında, Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmeyeceği belirtilmiştir.

Yapılan düzenlemelere göre binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmemesi, diğeri de aylık kira bedelinin kasko sigortası değerinin % 2'sini aşmaması gerekir.

2016/408824 ihale kayıt numaralı "Muhtelif Kaldırım, Temel, Alt Temel, Asfalt Yol Yapım İşleri" ihalesi 500 gün olarak ihale edilmiştir. Teknik Şartnamenin 1.15.2'nci

maddesinde, “Yüklenici kontrollük hizmetlerinde kullanılmak üzere yakıt, amortisman, bakım vb. her türlü gideri kendisine ait olmak üzere 2 (iki) adet şoförsüz 1300 cc ve üzeri, 2015 model ve üzeri özelliklere sahip binek veya ticari araç ile, 1 (bir) adet 2015 Model ve üzeri Dizel yakıtlı, En az 1900-2000 cc arası, Maks. Tork Nm dv/dk en az 340 / 1750-3000, 4 kapılı, Sedan Tipi, AC, ABS, Maks. güç en az 150 PS ve 3500- 4000 dv/dk, şanzıman en az 6 ileri otomatik vites aracı işin süresi boyunca İdareye teslim edecektir. Aracın aylık ortalama 3000 km yol yapacağı öngörülmektedir. Belirtilen bu hususlara ait oluşacak bedelin teklif bedeli içerisinde olduğu kabul edilecek ve İdare tarafından herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.” denilmiştir. Yüklenici tarafından XXX plakalı 2016 model ile XXX plakalı 2016 model araçlar 16.01.2017 teknikere, XXX plakalı Audi 2016 model otomobil ise 29.03.2017 günü Başkan Yardımcısına teslim edilmiştir.

Yüklenici işe ilişkin teklifini verirken birim fiyat cetvelinde olmayan ancak teknik şartname ile kendisine yükümlülük yükleyen araçlar vb. konuları da dikkate almaktadır. İdarenin işin kontrolü için şartnamede işle ilgili olacak sayıda araç istemesi normaldir. Teknik şartnamede istenen aracın işle ilgisi olması gerekir. Teknik şartnamede istenen 2 (iki) adet şoförsüz 1300 cc ve üzeri, 2015 model ve üzeri özelliklere sahip binek veya ticari araç iş ile ilgili iken, yine teknik şartnamede istenen 1 (bir) adet 2015 Model ve üzeri Dizel yakıtlı, En az 1900-2000 cc arası, Maks. Tork Nm dv/dk en az 340 / 1750-3000, 4 kapılı, Sedan Tipi, AC, ABS, Maks. güç en az 150 PS ve 3500- 4000 dv/dk, şanzıman en az 6 ileri otomatik vites aracın işle ilgisi bulunmamaktadır. İdare işle ilgili olmayan ve Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olan araç iş kapsamında talep etmiştir.

İhale edilen işlerin şartnamelerinde istenen araçların işin kontrolü ile ilgili olması ve istenen aracın Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "İhale edilen işlerin şartnamelerinde istenilen araçların işin kontrolü ile ilgili olması ve istenen aracın Bakanlar Kurulu Kararlarına aykırı olmaması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İhale edilen işlerin şartnamelerinde istenen araçların mevzuata uygun ve işin kontrolü ile ilgili olması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 20: Kamu Görevlilerinin Yemek Bedellerinin Temsil ve Ağırlama Kapsamında Ödenmesi

Görevleri gereği ilçeye gelen ve görevini yapan kamu görevlilerinin yemek bedellerinin temsil ve ağırlama giderleri kapsamında karşılandığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'inci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde, belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisi olduğu ve 61'inci maddesinde ise Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevlilerin, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Kamu görevlisi olarak ilçeye gelen kişiler kamu görevi ifa etmektedir. İşlerinin bir gereği olarak Belediye sınırları içinde görev yapan kamu görevlilerinin yemek bedelleri Belediye tarafından karşılanmakta ve alınan sipariş fişleri birleştirilerek tek fatura kesilmektedir. Bu yemeklerin kimlere verildiği anlaşılamamıştır.

Belediye bütçesinden temsil ve ağırlamaya yönelik giderler ödenebilmektedir. Kamu görevi yapmak için ilçeye gelen bu kişilerin yemek giderleri temsil ağırlama kapsamında değerlendirilemez.

Belediye tarafından karşılanmaması gereken ve ayrıca temsil ağırlama kapsamında olmayan yemek giderinin belediye bütçesinden ödenmemesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye tarafından karşılanmaması gereken ve ayrıca temsil ağırlama kapsamında olmayan yemek giderlerinin belediye bütçesinden ödenmemesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu görevi yapmak için ilçeye gelen kişilerin yemek giderlerinin belediye bütçesinden karşılanmaması için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.

BULGU 21: Kuruma Ait Taşınmazlarının Kiralanmasında Pazarlık Usulünün Kullanılması

Mülkiyeti belediyeye ait olan Yeniköy Mahallesi Aile Sağlığı Merkezi 1,2,3,4 numaralı hekim odalarının kiralanması işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine göre pazarlık usulü yöntemi ile ihale edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

2'nci maddesinde, *“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır....”*,

36'ncı maddesinde, *“Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.*

Ancak, 44 üncü maddede gösterilen işler belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işler açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işler pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işler de yarışma usulüyle yaptırılabilir.”,.

51/g maddesinde, *Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,...”*

hükümlerine yer verilmiştir. Belirtilen Kanun maddelerinden ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır. 2886 sayılı Kanun'un 51/g maddesi, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisine izin vermekte ve dolayısıyla Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için

söz konusu hüküm doğrultusunda pazarlık ihalesi yapılmasına ise imkân vermemektedir. Her ne kadar, 2886 sayılı Kanun'un "*Kapsam*" başlıklı 1' inci maddesi belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanundaki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiş ise de, "*Devletin özel mülkiyetindeki*" ve "*Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler*" ifadelerinden Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların değil, bilakis Hazineye ait olan taşınmazların tarif edildiği hususu aşıkârdır. Nitekim Danıştay 13' üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında, "*Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51. maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer" lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı yasa'nın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu*" yer alan gerekçede bu görüşü doğrulamaktadır. Bu nedenle bahse konu işin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine istinaden pazarlıkla yapılması mümkün değildir.

İdarenin taşınmazları kiraya verme işlemlerini Kanuna uygun şekilde yapması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Mülkiyeti Belediyemiz adına kayıtlı Yeniköy Mahallesi kanal caddesi 519 adresindeki yapı Aile Sağlık Merkezi olarak planlanmış olup, başka bir amaçla kullanılması uygun olmadığından, Bölgemizin kırsal oluşu ve hizmet verecek olan Doktorların yer temini ilgili Müdürlüklerince Belediyemizden istenmiştir. Bu nedenle pazarlık usulü ile kiraya verilmiştir.

Bulgunuzdan sonra kira sözleşmelerinin bitimine müteakip 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 45. maddesine göre kiraya vermeye devam edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulgumuza katılmış ve gerekli düzeltmelerin yapılacağını ifade etmişlerdir. Belediyenin taşınmazları 2886 sayılı Kanuna uygun şekilde kiraya vermesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 22: Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmadan Doğrudan Temin Usulüyle Hizmet Alınması

Hizmet içi eğitim alımının piyasa fiyat araştırması yapılmadan doğrudan temin usulüyle alındığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanun'unun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımların ilan yapılmaksızın, teminat alınmaksızın ve ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçların doğrudan temin usulü ile giderilebileceği belirtilmiştir.

09.03.2017 tarih ve 1586 numaralı ödeme emrinde, Belediye personellerine belediyeyi ilgilendiren mevzuat ile ilgili hizmet içi eğitim alımı işi, 3.370,00TL bedel karşılığı bir kişiden Doğrudan teminin 22'nci maddesinin (d) bendi uyarınca piyasa fiyat araştırması yapılmadan alınmıştır. Yani direkt bu kişiden hizmet alınarak ödeme yapılmıştır. İdarenin alacağı hizmete ilişkin teklif mektubu ekinde teknik açıklamaları içeren şartnamenin yer alması gerekir. Teklif ekinde isteklilere bu şartnamenin sunulması doğrudan temin usulüyle hizmet alımı yapılması, piyasa fiyat araştırmasının doğru bir şekilde yapılmasının gereğidir.

Hizmet içi eğitime ilişkin doğrudan temin suretiyle yapılan alımlarda işin detayının tanımlanması ve işi yapanlardan gerekli teklifler alınarak piyasa fiyat araştırmasının yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizde görevli personellere 02.02.2017 – 03.02.2017 tarihleri arasında 5393- 5018- 4737- 4735- 657- 2464- 2886 ve 4857 sayılı kanunlar ile eğitim yapılmış olup, piyasa araştırması aynı dönemlerde yapılmış eğitimler için alınmış eğitici ve piyasa araştırması tekliflerine göre değerlendirilerek yapılmıştır.

Bundan sonraki tüm hizmet içi eğitimlerde eğitici ve piyasa araştırması teklifleri alınarak yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak

Hizmetiçi eğitim piyasa fiyat araştırması yapılmadan doğrudan temin usulüyle ilgili kişiden yapılmıştır. İdarenin alacağı hizmete ilişkin teklif mektubu ekinde teknik açıklamaları

içeren şartnamenin teklif ekinde isteklilere verilerek ilgililerin teklifleri alınmak suretiyle değerlendirme yapılmalıdır.

Hizmet içi eğitime ilişkin doğrudan temin suretiyle yapılan alımlarda işin şartnamesinin hazırlanarak bu işi yapabilecek yeterlilikteki kişilerden rekabeti sağlayacak sayıda teklif almak suretiyle işin yaptırılması gerekir.

BULGU 23: Sosyal Denge Ödemelerinden Yararlanan Personelden 4688 sayılı Kanun ve Toplu Sözleşmeye Aykırı Olarak Sözleşme Aidatı Kesilmesi

Memurlara 4688 sayılı Kanun çerçevesinde verilen sosyal denge ödemelerinden Kanun ve Toplu Sözleşmeye aykırı olarak sözleşme aidatı kesildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla değişiklikler yapılmış ve bu değişikliklerle kamu görevlileri sendikalarına toplu sözleşme hakkı tanınmış, yerel yönetim hizmetleri kolunda da ayrıca sosyal denge tazminatının belirlenmesine yönelik sözleşme yapılabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde sosyal denge sözleşmesinin yapılma usulü ve şekli belirlenmiş, bu maddede dayanışma aidatına ilişkin bir düzenlemeye ise yer verilmemiştir. Kanunun 28'inci maddesinin ikinci fıkrasında da, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı öngörülmüştür. Yine Kanun'un "Gelirler" başlıklı 24'üncü maddesinde sendika gelirleri arasında üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentileri sayılmış, 25'inci maddesinin ikinci fıkrasında, aylık üyelik ödenti tutarının kamu görevlisinin kadro ya da pozisyonuna bağlı ve her ay mutad olarak ödenmekte olan damga vergisine tâbi aylık brüt gelirleri toplamına, sendika tüzüğünde belirtilen oran uygulanmak suretiyle hesaplanacağı ve ödenti tutarının 15'inci derecenin birinci kademesinden aylık alan Devlet memurunun damga vergisine tâbi brüt gelirleri toplamının binde dördünden az, otuzda birinden fazla olamayacağı belirtilmiş ve üçüncü fıkrasında, sendika tüzüğüne, üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamayacağı kuralına yer verilmiştir. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 4'üncü maddesinde yapılan düzenleme ile de sendika üyesi olan memurların ödedikleri üyelik ödentisi kurum tarafından karşılanmaktadır.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında, “*Sosyal denge sözleşmesi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden aynı unvanlı personelden alınacak aidatın iki katına kadar taraf sendika sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri söz konusu sözleşmeden aynı esas ve usuller dahilinde yararlanır.*” denilmiştir.

Sendika ile Belediye arasında imzalanan ve 01.01.2017-31.12.2018 tarihleri arasında geçerli sözleşmenin “Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları” başlıklı 5'inci maddesinin “Yararlanma şartları” başlıklı (B) fıkrasında,

“a) Döşemealtı Belediye Başkanlığı'nda çalışan Tüm-Bel-Sen üyeleri bu Toplu İş Sözleşmesi hükümlerinden %1 üyelik sözleşme aidatı ödeyerek yararlanır. (2017 yılı için 11TL, 9,13TL, 9,76TL)

b) Toplu İş Sözleşmesinin imzalanmasında sonra işe giren veya açıktan atama ile işe başlayan 657 sayılı yasaya tabi devlet memurları atandığı tarihten itibaren toplu iş sözleşmesinde yararlanırlar.

c) 5393 Sayılı Belediye Kanununun 49. Maddesi gereğince sözleşmeli statüsünde (tam zamanlı) çalışan 657 sayılı yasaya tabi olan belediye çalışanları sendikaya üye olmaları durumunda yine %1 üyelik sözleşme aidatı ödeyerek yapılan toplu sözleşme hükümlerinden yararlanırlar.

d) İş bu Toplu İş Sözleşmesinin yürürlük süresi içinde işveren, sendikasız çalışanların ücretlerine; Toplu İş Sözleşmesinde öngörülen zamlardan ayrı ve farklı zam yapamaz. Yapması durumunda bu zamdan bütün sendikalı çalışanlar da ek olarak ve ayrıca yararlanırlar.

e) Bu Toplu İş Sözleşmesi hükümlerinden hiçbir sendikaya üye olmayanlar ve başka bir sendikaya üye olanlar aylık toplu sözleşme ücretinden, sosyal haklardan ve diğer ikramiyelerden net %5 oranında yararlanma aidatı ödeyerek yararlanırlar. (2017 yılı için 55TL, 45,63TL, 48,79TL)”

şeklindeki hüküm imza altına alınmıştır. Sözleşme imzalayan sendikanın üyesi olan çalışanlardan sendika aidatı dışında veya üzerinde aidat alınmaz. Sözleşme imzalayan

sendikanın üyesi olmayan çalışanlardan ise Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki hükme göre sendika aidatının iki katına kadar aidat alınabilir.

Sendika tüzüğünde alınacak aidat miktarı 16,08TL olarak belirlenmiştir. Bu belirlemenin dışında sendikaya üyelerinden ayrıca sözleşmenin 5'inci maddesinin (a) fıkrasına göre sözleşme aidatı, sendika üyesi olmayanlardan ise sözleşmenin 5'inci maddesinin (e) fıkrasına göre yararlanma aidatı alınmıştır. Oysa sendika üyelerinden 16,08TL, sendika üyesi olmayanlardan ise bu aidatın iki katı olan 32,16TL aidat alınabilir. Bunun dışında veya üzerinde alınan aidatların Kanuni dayanağı bulunmamaktadır. Çalışanlarla ilgili Kanuna aykırı olarak sözleşmeye konan hüküm geçersiz olduğundan memurlardan sendika aidatı dışında veya üzerinde aidat alınamaz. Yargıtay Hukuk Dairelerinin Kanuna aykırı olan Toplu Sözleşme hükümlerinin geçersiz olduğuna dair birçok kararı bulunmaktadır.

Sendika üyesi olan çalışanlarla ilgili Kanuna aykırı sözleşmeye konan hükme istinaden çalışanlardan sendika aidatı dışında ilave sözleşme aidatı kesintisi yapılmamalı, sendikaya üye olmayanlardan ise sendika aidatının iki katı tutarından fazla aidat alınmaması ve yapılan ilave kesintilerinde sendikadan talep edilerek ilgili çalışanlara iadesi sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Memurlardan kesilen sözleşme aidatı adı altında kesilmekte olan sendika kesintileri ilgili sendikaya bildirilmiş ve sendikanın kurumumuza hitaben yazdığı yazıda üyelik aidatı kesintisi iptal edilmiş ve yararlanma aidatı ise %5 den %2'ye düşürülerek işlem yapılmaktadır.

Konu ile ilgili fazla yapılan kesintiler ilgili sendikadan talep edilerek personellere iadesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "*Sosyal denge sözleşmesi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden aynı unvanlı personelden alınacak aidatın iki katına kadar taraf sendika*

sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri söz konusu sözleşmeden aynı esas ve usuller dahilinde yararlanır.” denilmiştir.

Bu düzenleme Danıştay 11'inci Dairesinin 2016/1698 Esas ve 2017/6525 sayılı 19.12.2017 günlü kararında ifade edilen "*...Bu durumda sosyal denge sözleşmesinde taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyesi olan ve hiç bir sendikaya üye olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında farklı oranlar üzerinden ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümlerin, sosoyal denge tazminatının ödenmesinde aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım (eşitsizlik) yaratacağı açık olduğundan, dava konusu düzenlemede hukuka uygunluk bulunmamaktadır.*" gerekçesiyle Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1'inci maddesinin ikinci fıkrasının iptaline oybirliğiyle karar verilmiştir.

Danıştayın iptal kararı da göz önüne alınarak Kanuna aykırı sözleşmeye konan hükme istinaden çalışanlardan sendika aidatı dışında ilave sözleşme aidatı kesintisi yapılmaması ile mevzuata aykırı yapılan kesintilerin sendikadan talep edilerek ilgili çalışanlara iadesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 24: Sosyal Denge Ödemesine İlişkin Sözleşmede Yer Alan İfadenin Kanuna Aykırı Olması

Sosyal denge sözleşmesinin 24'üncü maddesinin (c) fıkrasında imza altına alınan ifadenin 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na aykırı olduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kanun'un Geçici 14'üncü maddesi, "*Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dâhil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir.*" ile "*Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması*" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasındaki, "*27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi*

hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir.” hükmüne göre, sözleşme sona erdiğinde belediye başkanı sosyal denge ödemesiyle ilgili yazıyı meclise sevk ederek meclise teklifte bulunmalı, meclis tarafından sosyal denge ödenmesiyle ilgili karar verilmesi halinde belediye başkanı da ilgili sendika ile sözleşme imzalamalıdır.

Belediye ile Sendika arasında imzalanan sözleşmede sözleşmenin yürürlük ve süresinin 01.01.2017 tarihinde başlayıp 31.12.2018 tarihinde sona ereceği belirtildiği halde, “Sözleşmenin kapsamı” başlıklı 24’üncü maddesinin (c) fıkrasında, “Sözleşme süresi bitiminde yeni sözleşme imzalanıncaya kadar eski sözleşmenin hükümleri devam eder. Yeni sözleşme imzalanmaması halinde eski sözleşmeden alınan iyileştirme zammı ve diğer sosyal hak ve ikramiyeler her yıl %10 (yüzde on) artırılarak devam ettirilir.” denilmiştir. Sözleşmenin 24’üncü maddesinin (c) fıkrasında yer alan ifadeye göre belirsiz ve sınırsız bir şekilde bu sözleşme uygulanabilir ki, bu durum 4688 sayılı Kanun’un 32’nci maddesinin ikinci paragrafında yer alan sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemeyeceği hükmüne aykırılık oluşturur.

Sosyal Denge Sözleşmesinde yer alan yukarıdaki hükmün aynısı 01.01.2015 tarihinde başlayıp 31.12.2016 tarihinde sonra eren Sosyal Denge Sözleşmesinde de yer almış ve bu hükmün Kanuna aykırılığı 2016 yılı Denetim Raporunda yer almıştır.

Sosyal denge ödeme yapılmasına ilişkin sözleşmede Kanuna aykırı hükümlerin bulunmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Devam eden toplu sözleşme tarihi bitiminde 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa uygun olarak yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Sosyal denge ödeme yapılmasına ilişkin sözleşmeye Kanuna aykırı hükümlerin konulmaması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 25: Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan Hükümlerin Konulması

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmede toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturan hükümlerin yer aldığı görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasında, "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir." denilmektedir. Bu düzenlemeye göre imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge ödemesi ile ilgili olmalıdır. Sosyal denge ödemesini ilgilendirmeyen hükümler toplu sözleşmenin konusu değildir.

Belediye ile Sendika arasında imzalanan ve 01.01.2017 tarihinde başlayıp 31.12.2018 tarihinde sona eren sözleşmenin 20'nci maddesinin (b) fıkrasında, " 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadın çalışanlar ücretli izinli sayılırlar.", (c) fıkrasında, "Engelliler Haftasında engelli personel 1 (Bir) gün ücretli izin verilir.", 21'inci maddesinin (b) fıkrasında, "Yılda bir kez tüm memurlara zorunlu tam teşekküllü çek-up yapılması, çek-up bulgularının olumsuz çıkması halinde daha ileri tetkiklerin yapılması işverence sağlanır.", (c) fıkrasında, "İşveren, çalışanların çalıştıkları işyeri ve muayene için sevk edildikleri hastane arasında olanaklar ölçüsünde vasıta tahsis eder.", (d) fıkrasında, "İşveren, çalışanlara ilk kademe sağlık hizmeti vermek üzere Kurum Tabibi bulundurur." düzenlemeleri yapılmıştır. Bu düzenlemelerin sosyal denge ödenmesiyle ilgisi olmadığı gibi, bu hükümlerin 4688 sayılı Kanunla da ilgisi bulunmamaktadır. 4688 sayılı Kanun'a aykırı hükümler toplu sözleşmede yer almamalıdır.

Konu edilen bu husus 2016 yılı Denetim Raporunda yer almıştır.

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturan hükümlerin konulmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "8 Mart Dünya Kadınlar gününde kadın personellere ve Engelliler haftasında engelli personellere verilen izinler 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 102. Maddesinde belirtilen izinlere ilave olarak verilmemiştir.

Belediye Başkanımız 657 sayılı Kanunun 104/C maddesinde belirtilen mazeret izni verme yetkisini sendikal hak olarak kullanmıştır.

Ayrıca her yıl Engelliler Haftasında engelli personellerin 1 gün idari izinli sayılmaları ile ilgili Valilik makamı tarafından resmi yazı ile bildirilmektedir.

Diğer bulgular devam eden toplu sözleşme tarihi bitiminde 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa uygun olarak yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kanun veya Kanunun verdiği yetkiye istinaden idare yetkisini kullanabilir. İdare cevabında bu anlamda yetki kullanıldığı da anlaşılmaktadır. Bulguda belirtilen husus sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan hükümlerin konulmaması gerektiğidir. 4688 sayılı Kanuna göre imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge ödenmesi ile ilgili olmalıdır. Sosyal denge ödemesini ilgilendirmeyen hükümler toplu sözleşmenin konusu değildir.

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan hükümlerin sözleşmede yer almaması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 26: Şoför Kusurlarının Bulunduğu Kazalarla İlgili Yapılan Onarım Giderlerinin İlgili Şoförlere Rücu Edilmemesi

Belediyeye ait araçların yapmış olduğu kazalarda kazaya karışan araçların şoförleri kusurlu olduğu halde araçların onarım giderleri belediye bütçesinden karşılanarak kusurlu olan araç şoförlerine rücu edilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12'nci maddesinde, Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu, Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu, zararın ödettilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, ancak fiilin meydana geldiği

tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararların, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödeneceği, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir. 19.10.2006 gün ve 26234 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte kamu zararının tahsiliyle ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir.

18.07.1997 tarih ve 23053 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin "Trafik Kazalarına Karışanlar" başlıklı 152'nci maddesine göre her ne şartla olursa olsun maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak belediye tarafından araçların kazalarına ilişkin tutanak tutulmadığı ve olay anına ilişkin fotoğraflama yapılmadığı görülmüştür.

28.02.2017 tarih ve 1382 numaralı yevmiyenin incelenmesinde XXX plakalı aracın ön tampon ızgara, kaput, ön tampon sağ, ön tampon sol olmak üzere onarımlarının yapıldığı tüm bu işlemlerinde belediye bütçesinden karşılandığı görülmüştür. İlgili olayda belediyeye ait başka bir iş makinesinin geri gelmesi sonucunda XXX plakalı araca önden çarptığı aracın onarımına ilişkin onarım masraflarının kusurlu olan şoföre rücu ettirilmediği görülmüştür. İlgili mevzuat hükmüne göre gerçekleşen araç kazalarında kaza tespit tutanağı düzenlenerek şoförlerin kusurları tespit edilmelidir. Şoförlerin kusurlarının olduğu kazalardaki araç onarımları da belediye bütçesinden karşılanmamalıdır.

Şoförlerin kusurlarından kaynaklı kazalardaki araç onarımlarına ait giderlerin Belediye bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerden bu ödemelerin tahsil edilmesi için gerekli işlemin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Şoförlerin kusurlarından kaynaklı kazalardaki araç

onarımlarına ait giderlerin Belediye Bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerden bu ödemelerin tahsil edilmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulgumuza katılarak trafik kazası olması durumunda gerekli belgelerin düzenleneceğini ifade etmişse de bulguda yer alan kazalara ilişkin masrafların şoförlerden tahsil edildiğine ilişkin herhangi bir belge sunmamışlardır.

Bulgu konusu edilen kazaya ilişkin masrafların kusurları bulunan şoförlerden tahsili için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 27: Taşınmazın Bedelsiz Olarak Spor Kulübüne Tahsis Edilmesi

İdareye ait olan bir adet taşınmazın spor kulübü derneğine yapılan protokole istinaden bedelsiz olarak tahsis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinin (b) bendinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla amatör spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım yapabileceği ve gerekli desteği sağlayabileceği, "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde, belediye meclislerinin taşınmaz mal alımına, satımına, takasına ve tahsisine yetkili olduğu, "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin (c) bendinde, belediyenin kamu yararına çalışan dernek statüsünde olamayan dernekler ile nasıl ortak hizmet projesi yürütebileceği, aynı maddenin (d) bendinde ise kamu kurumlarının kendilerine ait taşınmazlarını mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ve devir işlemlerinin yapılabileceğine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'inci maddesinde, kamu idarelerine ait olan taşınmazların kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla birbirlerine ve köy tüzel kişilerine bedelsiz olarak tahsis edilebileceği yer almaktadır. 10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, "*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.*" denilmiş ve aynı Kanun'un "İhale usullerinin neler olduğu" başlıklı 35'inci maddesinde Kanun'un 1'inci maddesindeki yazılı işlerde

uygulanacak ihale usulleri belirtilmiştir. Ayrıca kamu idarelerine ait taşınmazların tahsislerine ilişkin Sayıştay Genel Kurulu'nun 2017/1 Esas ve 5415/1 Karar numaralı içtihadı birleştirme kararında, belediyelerin taşınmazlarını, mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları dışındaki özel ve tüzel kişilere tahsis edemeyeceğine hükmedilmiş ve tahsislerden bedel alınmasının ise kiralama anlamına gelmeyeceği, kiralama işleminin 2886 sayılı Kanun'a göre yapılması gerektiği hükme bağlanmıştır.

İdarenin mülkiyetinde bulunan Yukarıkaraman C Tipi Piknik ve Mesire Yeri Alanındaki 01 numaralı ünitenin dernek kullanımına tahsis edilmesine ilişkin alınan 05.11.2015 tarih ve 215 karar numaralı meclis kararıyla belediye başkanına 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin (a) bendine ve aynı kanunun 75'inci maddesinin (c) bendi ile 18'inci maddenin (e) bendine istinaden; aynı kanunun 38'inci maddesine göre ortak hizmet protokolü yapma yetkisi verilmiş, 24.12.2015 tarih ve 51670241-251.02.01-795-12132 numaralı ve yer tahsisi konulu yazı ile de mülki idari amirinin izni alınmıştır. Alınan mülki idari amiri izni neticesinde de Yukarıkaraman C Tipi Piknik ve Mesire Yeri Alanında bulunan 01 numaralı ünitenin Kırkgöz Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'ne bedelsiz olarak kullandırılmasını da kapsayan protokol, 05.01.2016 tarihinde Kırkgöz Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Derneği ve Belediye Başkanı tarafından imzalanmıştır. İmzalanan protokole göre Kırkgöz Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'ne bedelsiz olarak kullandırılmak üzere söz konusu taşınmaz 06.01.2016 tarihinde teslim ve tesellüm tutanağı düzenlenerek teslim edilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlere göre belediyelerin kimlere ve nasıl taşınmaz tahsis edebileceği açıktır. Buna göre idarenin spor kulübü derneğine bedelsiz olarak protokol ile taşınmaz tahsisi yapması mümkün değildir. Belediye meclisi kararında belirtilen hükümlerden 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin (a) bendinde spor kulüplerine yapılacak herhangi bir ayni veya nakdi destekten söz edilmemektedir. Amatör spor kulüplerine yapılabilecek ayni ve nakdi destekler 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin (b) bendinde belirtilmekle birlikte yapılan bu tahsis işlemi amatör spor kulübüne ayni ve nakdi yardım olarak değerlendirilemez. Mevzuatta taşınmaz tahsisinin kimlere ve nasıl yapılacağı belirlenmiş olup, bu hükümlere göre spor kulübü derneklerine taşınmaz tahsisi yapılması mümkün değildir.

Bedelsiz olarak Kırkgöz Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'ne tahsis edilen taşınmazın kullanılan süreye ilişkin kullanım bedelinin tahsil edilerek tahsis

işleminin sonlandırılması ve söz konusu yerin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre kiraya verilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "İddia olunan Kamu Zararı başlığı altında sorgu konusu olan 37 nolu bulgu "Taşınmazın bedelsiz olarak spor kulübüne tahsisi edilmesi" incelenmiş ve gerek tahsis gerekse kamu zararı konusunda oy çokluğu ile alının kararda:

Gereği görüşüldü: Meclis tarifesinde belirlenen park yerlerine ait işletme gelirlerinin 5 yıl süreyle Amatör Kırkgöz Döşemealtı Gençlik ve Spor Kulübüne devredilmesi suretiyle kamu zararına sebebiyet verilmesi iddiası ile ilgili olarak yapılan incelememede;

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinin (b) fıkrasında;

"...Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir."

"Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

" c) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir. "denilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, belediyelerin mahallin en büyük mülkü idare amirinin iznini almak kaydıyla bir spor kulübüyle ortak hizmet projesi gerçekleştirmesi mümkündür. Zira amatör spor kulüplerine gerekli desteği sağlamak belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında da sayılmıştır.

05.11.2015 tarih 215 sayılı meclis kararıyla Döşemealtı Belediye Başkanına protokol imzalama yetkisi verilmiş ve bu doğrultuda Belediye Başkanı XXX ile Amatör Kırkgöz

Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Demeği Başkanı XXX arasında 05.01.2016 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Bu ortak hizmet projesi için 24.12.2015 tarih ve 795-12132 sayılı olurla mülki idare amirinden gerekli izin de alınmıştır.

Söz konusu ortak hizmet projesinin konusu, daha önce 02.06.2011 tarihli kira sözleşmesi ile Antalya Orman İşletme Müdürlüğü tarafından kullanım hakkı 10 yıllığına Belediyeye devredilen Yukarı Karaman C tipi Mesire Yeri alanında bulunan yöresel ürün stantlarından bir tanesinin işletme hakkının 5 (beş) yıl süre kulübe devredilmesidir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun md. 14 (b) bendi ;

“... Gerektiğinde sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine AYNİ ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar..”

Yine 14 md. devamında “Belediye hizmetleri vatandaşlara en yakın yerlerde ve uygun yöntemlerle sunulur..”

Dar ve kısıtlı olanaklarla spor yapılmaya çalışılan ilçemizde spora destek Belediyemizin görevi olduğu inancındayız. Yasa “Ayni yardım yapar ve gerekli desteği sağlar” demektedir.

Belediyemizin olanakları doğrultusunda AYNİ Yardım olarak ancak yer tahsis edilebilmiştir. Yapılan tahsisin uygun olduğu düşüncesindeyiz." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında taşınmaz tahsisinin ayni yardım olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ise de, bulguda belirtilen taşınmazın amatör spor kulübüne tahsis işlemi ayni ve nakdi yardım olarak değerlendirilemez. Mevzuatta taşınmaz tahsisinin kimlere ve nasıl yapılacağı belirlenmiş olup, bu hükümlere göre spor kulübü derneklerine taşınmaz tahsisi yapılması mümkün değildir.

Bedelsiz olarak Kırkgöz Döşemealtı Belediye Gençlik ve Spor Kulübü Derneği'ne tahsis edilen taşınmazın kullanılan süreye ilişkin kullanım bedelinin tahsil edilerek tahsis işleminin sonlandırılması ve söz konusu yerin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre kiraya verilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 28: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayan taşınmazlarının olduğu görülmüştür.

02.10.2006 gün ve 26307 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde,

“...b) Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini,...

ifade eder.” hükmü yer almış, aynı Yönetmelik’in “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde de, *“(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.*

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır....” ifadesi yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre idarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir. İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların bulunduğu görülmüştür.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Tapu kayıtlarındaki Cins tahsislerine başlanılmış olup, son aşamasına gelinmiştir. Bulgularınız doğrultusunda işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulgumuza katılmış gerekli işlemlerin mevcut durumda devam ettiğini ifade etmiş olsa da 2017 yılı itibariyle gerekli kayıtları yapmamışlardır. Tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması için gerekli işlemler ivedilikle tamamlanmalıdır.

BULGU 29: Taşıt Kiralamasında Bakanlar Kurulu Kararına Aykırı Davranılması

Belediye tarafından 19.12.2014 tarihinde 2015/142452 kayıt numarası ile ihalesi yapılan 6.377.760TL sözleşme bedelli 28.01.2015-31.12.2017 tarihleri arasında yüklenici XXX tarafından yerine getirilecek hizmet alımı işinde mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesinin 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı Kanununun 21'inci maddesiyle değişik beşinci fıkrasında, *"Bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."* düzenlemesi yapılmış, 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı Kanununun 21'inci maddesiyle yapılan değişikliğin nasıl olacağına ilişkin 2015/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10.06.2014 gün ve 29026 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 237 sayılı Taşıt Kanununun Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararınının 1'inci maddesinde, 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebileceği, bunların dışında hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği, birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimleri 1.600cc'yi geçemeyeceği, yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtların yabancı menşeli sayılacağı, 2'inci maddesinde, hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1'inci madde hükümlerinin uygulanacağı, belirtilmiştir.

17.03.2006 gün ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.04.2006 gün ve 26126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerin 5'inci maddesinde, kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacının, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu, 6'ncı maddenin (b) fıkrasında, hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt

edinilmesini Kanununun 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı, aynı maddenin (c) fıkrasında, Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmeyeceği belirtilmiştir.

Belediyenin hizmet alım ihalesi ile aldığı araç kiralamalarında 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 5'inci maddesinde yer alan kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımına uygun hareket edilmelidir. Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in 5'inci maddesinde belirtildiği üzere, *"Kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacı, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanmasıdır."* amacının gerçekleştirilmesi için belirli kurallar getirilmiştir. İlk düzenleme ve daha sonra yapılan düzenlemelere göre binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmemesi, diğeri de aylık kira bedelinin kasko sigortası değerinin % 2'sini aşmamasıdır. Belediye başkanı dâhil hiç bir kişi / unvan Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer almamaktadır.

2015/142452 ihale kayıt numaralı "107 Adet Personel ile 36 Ay Süre ile Kalifiyeli İşçilik" ihalesi 36 ay olarak ihale edilmiştir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olarak 2 adet 1.600.cc'nin üzerinde ve ithal araçlar kiralanmıştır. Kiralanan araçların şoför ve yakıt giderleri kurum tarafından karşılanmaktadır. Makam aracı olarak kiralanmış XXX plakalı Audi A6 24.08.2016 tarihinde değiştirilerek yerine XXX plakalı 1968 silindir hacimli Audi A6 olup sözleşme teklif fiyatı 4.900,00TL/ay, diğeri Başkan yardımcısı için XXX plakalı ithal araç kiralanmış araç 1968 silindir hacimli Wolsvagen Passat olup sözleşme teklif fiyatı 4.250,00TL/ay, aynı ihale kapsamında kiralanmış 1200-1600cc arasındaki araçların teklif fiyatı ise 1.700,00TL/ay'dır. Bakanlar Kurulu Kararına aykırı kiralanmış araçların teklif fiyatı ile Bakanlar Kurulu Kararına uygun kiralanmış araçların teklif fiyatları arasında fahiş fark bulunmaktadır.

Araç kiralamalarında Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen esaslara uyularak kamu giderlerinde gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Araç kiralamalarında Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen esaslara uyularak kamu giderlerinde gerekli hassasiyetin gösterilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Araç kiralamalarında Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen esaslara uyularak kamu giderlerinde gerekli hassasiyetin gösterilmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 30: Teknik Personel Taahhüdünün Zamanında ve Usulüne Uygun Sunulmaması

Yapım işlerinde teknik personel taahhüdünün zamanında ve usulüne uygun sunulmadığı, sözleşmelerde buna ilişkin yaptırımın düzenlenmediği görülmüştür.

Yapım işlerine ait sözleşmelerin 23.3 maddesinde, "*Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.*", denilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "*İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar*" başlıklı 19'uncu maddesinin altıncı fıkrasında, "*Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.*" yedinci fıkrasında, "*Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.*" düzenlemeleri yapılmıştır.

Yapım işlerinin bir kısmında iş yerinin tesliminden itibaren beş gün içinde teknik personel bildirim yapılmamıştır. Teknik personele ilişkin diploma, meslek odası kayıt belgesi ve noterden alınan taahhütnameyi içeren belgelerin süresi içinde verilmesi gerekir. Teknik personel bildiriminin Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 19'uncu maddesinin altıncı fıkrasına uygun ve süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine teknik personelin

isimleri ile belgelerini yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde sunulmamasının yaptırımını konulmalıdır.

İhale edilen yapım işlerinde teknik personel taahhüdünün zamanında ve usulüne uygun sunulmasına dikkat edilmesi ve sözleşmelerde ise aykırı davranışlarla ilgili yaptırımın yer alması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Benzer ihale yapılması halinde bulgu metnine esas şartname hazırlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Teknik personel taahhüdünün iş yerinin tesliminden itibaren beş gün içinde sunulması gerekir. Bu nedenle teknik personel taahhüdünün süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde teknik personel taahhüdünün sunulmamasının yaptırımının konulması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 31: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ve yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 gün ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır. Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına

alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir. Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmemesi sonucu kurumun gelir kaybı söz konusu olmuştur.

Yönetmelikte yer alan düzenlemelere göre Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yönetmelikte yer alan düzenlemelere göre Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulgumuza katılmış olup, mevzuata uygun olarak gerekli çalışmalar yapılacağını ifade etmişlerdir. Altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik gerekli çalışmalar ivedilikle yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 32: Yapım İşleri Sözleşmesinde İş Yerinde Teknik Personel Bulundurulmasıyla İlgili Düzenleme Olmaması

Belediyenin yapmış olduğu yapım işlerine ilişkin sözleşmelerin teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması başlıklı 23'üncü maddesinin Yapım İşleri Genel şartnamesi ile tip sözleşmeye aykırı olduğu tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanun'unun "Tip sözleşmeler" başlıklı 5'inci maddesinde, "*Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır. İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir.*" ifadesi yer almaktadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin "Sözleşme tasarısı" başlıklı 18'inci maddesinde,

"(1) İdare, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas olarak hazırlar.

(2) *Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenir.*

(3) *İdare, tip sözleşmede düzenlenmeyen ve işin özelliğine göre düzenlenmesine gerek duyulan hususları, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, maddeler halinde düzenleyerek “Diğer Hususlar” bölümüne ekleyebilir.”*

hükümleri yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere idareyle yüklenici arasında imzalanacak yapım işlerine ilişkin sözleşme yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeye uymak zorundadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23'üncü maddesinde,

“23.1. Yüklenici, 23.3. maddesi uyarınca, İdareye bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre iş yerinde bulundurmak zorundadır.

Adet Pozisyonu Mesleki Unvanı Mesleki Özellikleri

1-

2-

3-

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve mesleki unvanı belirtilen teknik personeli iş programına göre iş başında bulundurmadığı takdirde;

1- .....(Mesleki unvanı)..... için... ..... TL/Gün,

2- .....için.....TL/Gün,

ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir. ”

denilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar” başlıklı 19'uncu maddesinde de,

“Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.

(7) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.” düzenlemesi yapılmıştır.

İdareyle yüklenici arasında imzalanan 2017/1809, 2017/26195, 2017/36300, 2016/451861 ihale kayıt numaralı işlere ait sözleşmelerin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23'üncü maddesi yönetmelikte yer alan tip sözleşmeye uymamaktadır. Sözleşmelerin 23'üncü maddesinde Tip sözleşmenin 23.1'inci maddesi aynen alınarak boş bırakılmıştır. Yine Tip sözleşmenin 23.2'nci maddesinin ilk cümlesi aynen alınarak ceza maddesi boş bırakılmıştır. Yapım işlerinde teknik personel olmadan ihale edilen işlerin yapılması mümkün değildir. İmzalanan sözleşmenin mevzuatta belirtilen tip sözleşmeye uygun olarak düzenlenmesi ve teknik personelle ilgili ayrıntılı düzenlemenin sözleşmede yer alması gerekir. Yüklenicinin işin başında teknik personel bulundurmaması durumunda yapılacak işlem bulunmamaktadır.

İdarenin yapım işleri ihalelerinde mevzuatta yer alan tip sözleşmeyi dikkate alarak sözleşme tasarısı hazırlaması ve imzalanan sözleşmelerin tip sözleşmeye uygun olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Benzer ihale yapılması halinde ihaleye ait sözleşmenin 23'üncü maddesinin, Yapım İşleri Genel şartnamesi ile tip sözleşmeye uygunluğu sağlanacak 23.1 Teknik personel maddesi ve 23.2 Teknik personel olmaması halindeki cezai yaptırım maddesi boş bırakılmayacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İhale edilecek yapım işlerine ilişkin sözleşme tasarısının mevzuatta yer alan tip sözleşmenin dikkate alınarak hazırlanması ve imzalanacak sözleşmelerin tip sözleşmeye uygun olması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 33: Yapım İşlerinde Süre Uzatımı/Cezalı Çalışma Gibi Durumlarda Sürenin Belirlenmesine İlişkin Veri ile Geçici Kabul Tarihinde Durum Tespit Raporu Olmaması

Yapım işlerinde süre uzatımları ile cezalı çalışma sürelerine ilişkin hesabın nasıl yapıldığının anlaşılamadığı ve geçici kabul aşamasına gelip geçici kabule hazır olmayan işlere ilişkin durum tespit raporu bulunmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde, yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 25'inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edileceği belirtilmiştir. Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları" başlıklı 47'nci maddesinde de Kanun ve işin sözleşmesinde yer alan aynı nitelikteki düzenlemeler yapılmıştır.

Yapım işlerinde gerek iş artışı gerekse diğer nedenlerle verilen süre uzatımlarının ne kadar olacağına dair hesaplamaların ve verilecek sürenin bir veriye dayanması gerekir. Olurlardaki sürenin nasıl hesaplandığı anlaşılamamıştır. Yine işin geçici kabul aşamasına geldiği ancak geçici kabul yapılma seviyesinde olmadığı durumda yapı denetim görevlileri durum tespit tutanağı düzenleyerek imalatların durumlarını ve seviyelerini belirlemelidir. Durum tespit tutanağı olmadan imalatların geçici kabul seviyesinde olmadığı belirtilmektedir. Aynı şekilde 4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesine göre yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli süre vereceği belirtildiğinden dolayı idarece on gün üzeri cezalı çalışma süreleri verilmektedir. Ancak bu sürelerin nasıl belirlendiği anlaşılamamıştır. Yine cezalı çalışma süresi verilirken iş programına göre ne kadar imalat kaldığı ile bunların en

uygun hangi sürede bitirilebileceği ve idarenin yapım işini teslim alması dikkate alınmalıdır. Cezalı çalışma olarak verilen süreler anlaşılabilir olmalıdır.

Verilecek süre uzatımları ile cezalı çalışma süre hesabının nasıl belirlendiğinin verilerle ortaya konulması ve geçici kabul tarihinde imalat durumunu belirten durum tespit raporunun düzenlenmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapım işlerinde verilecek süre uzatımları ve bunlara ait hesaplar detaylı olarak verilere dayandırılarak, geçici kabul tarihinde imalat durumunu belirten durum tespit raporu tutulması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilecek süre uzatımları ile cezalı çalışma süre hesabının verilerle ortaya konulması ve geçici kabul tarihindeki imalat durumunu belirten durum tespit raporunun düzenlenmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 34: Yemek Bedellerinin Ödenmesinde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine Uyulmaması

Temsil ve ağırlama kapsamında yapılan yemek bedellerinin ödenmesinde yönetmeliğe uyulmadığı görülmüştür.

15.08.2007 gün ve 26614 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin "Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderleri" başlıklı 37'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, "*Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.*" denilmektedir.

Temsil ve ağırlama kapsamında ödenen yemek bedellerinin incelenmesinde, sadece fatura olduğu ve faturada yemek bedeli yazdığı, ekinde davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamanın neleri kapsayacağını belirten yazı bulunmamaktadır.

Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesi için alınacak harcama talimatında davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirtmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesi için alınacak harcama talimatında davetli ve misafirlerin sayısı ile harcamaların neleri kapsayacağını

belirtilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Temsil ve ağırlama giderleri kapsamında yapılacak harcama için alınacak harcama talimatında davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirtmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 35: Yıl İçinde İşe Başlayan Sözleşmeli Personel İzinlerinin Hatalı Uygulanması

2017 yılı içinde işe başlayan sözleşmeli personele izin hakkının sözleşmeye aykırı kullandırıldığı görülmüştür.

İdare ile sözleşmeli personel arasında imzalanan 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu Maddesinin Üçüncü Fıkrası Gereğince Tam Zamanlı Olarak Çalıştırılacak Sözleşmeli Personele İlişkin Hizmet Sözleşmesinin 12'nci maddesinde, "*Döşemealtı Belediyesinde sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmuş olmak kaydıyla; 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 inci maddesinde sayılan kurumlarda sosyal güvenlik kurumlarına prim ödemek suretiyle geçen hizmet süreleri toplamı on yıla kadar olan sözleşmeli personele bir takvim yılı içerisinde yirmi gün, toplam hizmet süresi on yıldan fazla olanlara ise otuz gün ücretli yıllık izin verilir. Yılı içerisinde kullanılmayan izinler ertesi yıla devredilemez ve kullanılmayan izin süreleri için ayrıca ücret ödenemez.*" denilmiştir. Sözleşmenin bu maddesine göre sözleşmeli personelin izni hak edebilmesi için Döşemealtı Belediyesinde sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmuş olması gerekir. Yapılan incelemede Döşemealtı Belediyesinde sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmamış personele yıllık ücretli izin verildiği görülmüştür.

Belediyede sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmamış olan sözleşmeli personele ücretli izin verilmemesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzda 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine istinaden tam zamanlı sözleşmeli personel olarak istihdam edilen personeller Sözleşmelerinde yıl içerisinde kullanılmayan izinlerin bir sonraki yıla devretmesi mümkün olmadığından hizmet yıllarına göre yıl içerisinde hak ettiği izinler kullandırılmaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında bahsedilen sözleşmeli personel olarak istihdam edilen personellere sözleşmelerinde yıl içerisinde kullanılmayan izinlerin bir sonraki yıla devretmesi mümkün olmadığından hizmet yıllarına göre yıl içerisinde hakettiği izinler kullandırılmaktadır ifadesi Bulguda belirtilen ilk işe giren sözleşmeli personelin izni hak edebilmesi için Döşemealtı Belediyesinde sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmuş olması gerekir tespitine yönelik bir açıklama değildir. Bu nedenle idare cevabında belirtilen hususun Bulgu ile ilgisi bulunmaktadır.

Belediyede sözleşmeli personel olarak bir hizmet yılını doldurmamış olan sözleşmeli personele ücretli izin verilmemesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 36: Araç Kazaları ve Diğer Tamiratlara İlişkin Olay Tespit Raporunun Olmaması

Belediye tarafından karşılanan kaza masraflarına ve hasar sonucu onarımı yapılan taşıt ve makinelere ilişkin herhangi bir olay tespit tutanağı düzenlenmediği görülmüştür.

18.07.1997 tarih ve 23053 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği’nin “Trafik Kazalarına Karışanlar” başlıklı 152’nci maddesinde,

“Bir trafik kazasına karışanlardan yaralanmamış olan veya hafif yaralı olanlar;

...

b) Trafiği, can ve mal güvenliğini etkilemeyen, ölümlü, yaralanmalı veya maddi hasarlı kazalarda, sorumluluğun belirlenmesine yarayacak iz ve deliller dahil, kaza yerindeki durumu değiştirmemek,

...

Sadece maddi hasarla sonuçlanan kazalarda;

a) Kazaya karışan sürücülerin tümü, yetkililerin gelmesine gerek görmez ve aralarında kazayı kendi düzenleyecekleri tutanakla tespit etmek noktasında anlaşılırlarsa “Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı” düzenleyip birlikte imza altına alarak olay yerinden ayrılabilirler.

b) Taraflarının anlaşma sağladığı durumlarda, yeni bir trafik kazasına sebebiyet vermemek ve trafik akışını engellemek için mümkün olduğu takdirde olay yerinin

fotoğrafları çekilerek kazaya karışan araçlar taşıt yolu dışına çıkarılır ve Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı burada düzenlenir.

c) Bir anlaşma ile olay yerinden ayrılmış olan taraflar, meydana gelen zararın sigortaları tarafından veya kendilerince doğrudan karşılanacağını kabul etmiş sayılırlar ve sonradan yetkililerden kaza tespit tutanağı düzenlenmesini isteyemezler.

ç) Aşağıdaki durumlarda Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı trafik zabıtası, bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde ise genel kolluk tarafından düzenlenir:

1) Kazaya bir aracın karışması (tek taraflı maddi hasarlı kaza ise),

...

5) (Değişik:RG-19/2/2014-28918) Kazaya karışan araçlardan herhangi birinin kamu kurum veya kuruluşuna ait olması (Sağlık Bakanlığına ait ambulans ve acil sağlık araçları hariç),

6) Kazada kamu malına veya üçüncü kişilere ait eşyaya zarar verilmiş olması.”

hükmü bulunmaktadır. Mevzuattan anlaşılacağı üzere her ne şartla olursa olsun trafik kazalarında maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı düzenlenmesi gerekmektedir.

08.12.2017 tarih ve 8343 numaralı yevmiye, 08.06.2017 tarih ve 3955 numaralı yevmiye ile 21.04.2017 tarih ve 2591 numaralı yevmiyenin incelenmesinde XXX plakalı araca ilişkin ön tampon, sağ çamurlu, ön tampon boyanması gibi işlemlerin yapıldığı tüm bu işlemlerinde belediye bütçesinden karşılandığı görülmüştür. Yapılan bu onarımların araçların kazaları sonucu ortaya çıktığı tamir sırasında yapılan yazılı beyan ile ifade edilmiş olsa da, bu kazaları kanıtlayan herhangi bir fotoğraf veya olay yerinde tutulan bir rapor/tutanak bulunmamaktadır. Yaşanan araç kazalarında şoförlerin kusurlarının tespitinin sağlanması amacıyla kaza tespit tutanağının düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi halde şoförlerin kusurlarının olduğu kazalardaki araç onarımlarının belediye bütçesinden karşılanması ve ilgili personele rücu ettirilmemesi kamu zararına sebebiyet verecektir. Bu yüzden şoförlerin kusurlarının olduğu araç kazalarına ilişkin hususlarda araç onarım giderlerinin ilgili şoförlerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kamu zararına sebebiyet vermemek amacıyla gerçekleşen araç kazalarında kaza tespit tutanağı düzenlemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Araç kazaları ve diğer tamiratlara ilişkin olay yeri tespit raporu, 18.07.1997 tarih ve 23053 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği’ne uygun bir şekilde hazırlanması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulgumuza katılmış ve mevzuatta yer alan gerekli belgelerin düzenleneceğini ifade etmişlerdir.

Araçların karıştığı kaza veya bakım onarım gerektiren durumlarda işin oluş şeklini belirten tutanak düzenlenmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 37: Hazinece Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Bazı Hakedişlerde Dikkate Alınmaması

İhale edilen hizmet işlerinde, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun Geçici 68’nci maddesine istinaden Hazine tarafından yükleniciye ödenen asgari ücret destek tutarının bazı hakedişlerden mahsup edilmediği ve bu durumda yükleniciye haksız kazanç sağlandığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun Geçici 68’inci maddesi ile işverenlere, çalışanların prim gün sayıları baz alınarak 2017 Ocak-Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar Hazine desteğinden yararlanma imkanı getirilmiştir. Aynı madde ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için Hazine tarafından karşılanacak olan destek tutarlarının, bu idarelerce işverenlerin hak edişlerinden kesileceği hüküm altına alınmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar’ın “İşçilik maliyetlerindeki değişiklik” başlıklı 6’nci maddesinde, “(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.” hükmü yer almaktadır.

Hazine tarafından karşılanan asgari ücret destek tutarına ilişkin kesintilerin hakedişin

---

kesinti ve mahsuplar bölümünde dikkate alınmadığı tespit edilmiştir. Bu durum yüklenici açısından haksız bir kazanca yol açmaktadır. Zamanında yapılmayan veya eksik yapılan asgari ücret destek tutarlarına ilişkin kesintiler idarenin kullanım hakkından mahrum kalmasına yol açtığından dolayı, mahrum kalınan süreye ilişkin kanuni faiz alınmalıdır.

İdare tarafından asgari ücret destek tutarlarına ilişkin tutarların zamanında ve tam olarak ilgili hakedişlerden kesilerek geriye kalan tutar üzerinden yükleniciye ödeme yapılması ile süresinde yapılmayan kesintilere ilişkin kanuni faiz alınması gerekir.

Tablo 5: Asgari Ücret Tutarının Yüklenici Hakedişlerinden Kesilmediği Müdürlükler

2017 YILI BERAY TURİZM YEMEKÇİLİK-KREŞ MÜDÜRLÜĞÜ					
NO	TAHSİLAT TARİHİ	SGK HESAPLANAN GÜN	SGK HAK EDİLEN DESTEK TUTARI	HAKEDİŞ NO	ASGARİ ÜCRET DESTEK TUTARI
9	31.10.2017	690	2.297,70	1	0,00
10	30.11.2017	688	2.291,04	2	0,00
11				3	2.297,70
		TOPLAM:	4.588,74		2.297,70

FARK	2.291,04
------	----------

2016-2017 YILLARI RADA BİLİŞİM-İNSAN KAYNAKLARI MÜDÜRLÜĞÜ								
DÖNEM	TAHSİLAT TARİHİ	SGK HESAPLANAN GÜN	SGK HAK EDİLEN DESTEK TUTARI	HAKEDİŞ NO	ASGARİ ÜCRET DESTEK TUTARI	AY	ORAN	FAİZ TUTARI
1	29.02.2016	1.737	5.784,21	1				
2	31.03.2016	1.763	5.870,79	2				
3	30.04.2016	1.889	6.290,37	3	11.655,00			
4	31.05.2016	1.939	6.456,87	4	6.290,37			
5	30.06.2016	1.942	6.466,86	5	6.456,87			
6	31.07.2016	1.941	6.463,53	6	6.466,86			
7	31.08.2016	1.975	6.576,75	7	6.463,53			
8	30.09.2016	2.077	6.916,41	8	6.620,04			
9	31.10.2016	2.094	6.973,02	9	7.016,31			
10	30.11.2016	2.095	6.976,35	10	7.072,92			
11	31.12.2016	2.099	6.989,67	11	6.976,35			
12	31.01.2017	1.495	4.978,35	12	0,00	11	1,40	766,66
12	31.01.2017	593	1.974,69	12	0,00	11	1,40	304,10
13	28.02.2017	1.737	5.784,21	13	0,00	10	1,40	809,78
14	31.03.2017	1.763	5.870,79	14	0,00	9	1,40	739,71
15	30.04.2017	1.889	6.290,37	15	0,00	8	1,40	704,52
16	31.05.2017	1.921	6.396,93	16	0,00	7	1,40	626,89
17	30.06.2017	1.896	6.313,68	17	0,00	6	1,40	530,34
18	31.07.2017	1.906	6.346,98	18	0,00	5	1,40	444,28
19	31.08.2017	1.954	6.506,82	19	0,00	4	1,40	364,38
20	31.09.2017	2.037	6.783,21	20	0,00	3	1,40	284,89

21	31.10.2017	2.062	6.866,46	21	0,00	2	1,40	192,26
22	30.11.2017	2.078	6.919,74	22	0,00	1	1,40	96,87
23				23	0,00		1,40	0,00
				24	77.778,81			
		TOPLAM:	142.797,06		142.797,06			5.864,68

Kamu idaresi cevabında; "İdare tarafından ilgili hakedişler incelenmekte olup kanuni faiz hesaplanarak ilgili firmalardan tahsilatı sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından asgari ücret destek tutarlarına ilişkin tutarların zamanında ve tam olarak ilgili hakedişlerden kesilerek geriye kalan tutar üzerinden yükleniciye ödeme yapılması ile süresinde yapılmayan kesintilere ilişkin kanuni faizin tahsilatının sağlanması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 38: Hazinece Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Hakedişlerden Hatalı Mahsup Edilmesi

İhale edilen hizmet işlerinde, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'nci maddesine istinaden yükleniciye ödenen asgari ücret destek tutarının hakedişlerden mahsubunun hatalı yapıldığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'inci maddesi ile işverenlere, çalışanların prim gün sayıları baz alınarak 2017 Ocak-Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar Hazine desteğinden yararlanma imkanı getirilmiştir. Aynı madde ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için Hazine tarafından karşılanacak olan destek tutarlarının, bu idarelerce işverenlerin hak edişlerinden kesileceği hüküm altına alınmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'ın "İşçilik maliyetlerindeki değişiklik" başlıklı 6'ncı maddesinde, "(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir."

hükmü yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, 5510 sayılı Kanunun Geçici 68'inci maddesi ile getirilen ve asgari ücret destek kesintisi olarak tanımlanan tutar KDV hariç işçilik maliyetlerinde doğrudan doğruya bir azalmayı ifade etmektedir. İhalenin yapıldığı dönemde mevcut olmayan ve kanunen de öngörülmemiş olan bu destek tutarı yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalma ile birlikte sözleşme fiyatları ile yapılan iş tutarında ve yüklenicinin ilgili döneme ilişkin hakediş tutarında da azalma anlamına gelmekte ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, yüklenicinin hakediş raporu düzenlenirken sözleşme fiyatları ile yapılan işin tutarından Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından bildirilen asgari ücret destek tutarı düşülerek hakediş tutarının hesaplanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Hizmet işlerinde, Hazine tarafından karşılanan asgari ücret destek tutarına ilişkin kesintilerin hakedişin kesinti ve mahsuplar bölümünde KDV tutarı dikkate alınmadan yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durumda asgari ücret desteği nedeniyle yapılan kesinti hakediş tutarının KDV'li tutarından düşülmekte ve böylece destek tutarına ilişkin KDV kadar yükleniciye fazladan ödeme yapılmış bulunmaktadır.

Hazine tarafından yapılan asgari ücret destek tutarlarının yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalmaya neden olduğu ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı göz önüne alınarak destek tutarlarına ilişkin mahsup işlemleri yapıldıktan sonra kalan tutara KDV uygulanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili hakedişler incelenerek hatanın düzeltilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Hazine tarafından yapılan asgari ücret destek tutarlarının yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalmaya neden olduğu ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı göz önüne alınarak destek tutarlarına ilişkin mahsup işlemleri yapıldıktan sonra kalan tutara KDV uygulanması gerektiğinden ilgili hakedişlerin incelenerek hataların düzeltilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 39: Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar ile Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince kamu kurumları tarafından

kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisi ile ilgili işlemlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi için gerekli olan kamulaştırma bilgileri tapu idaresinden alınmamaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde, "*Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir*" hükmü bulunmaktadır. 2942 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde ise, "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır*" düzenlemesine yer verilmiştir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde ise, "*Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde emlak vergisine konu taşınmazın kamu kurumları tarafından kamulaştırılması halinde kamu kurumları, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde bu vergiden muaf oldukları için mükellefiyet ortadan kalkmaktadır. Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde ise kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarh edilecektir. Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulmuş olup Tapu Daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleri nedeniyle emlak vergisinin mükellefi ve sorumlusu değişmekte, cezalı emlak vergisi tarhı söz konusu olabilmektedir. Ayrıca vergiye konu emlakın bu vergiden muaf kamu idareleri tarafından kamulaştırılması halinde ise muafiyet söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle kamulaştırma, devir ve ferağ gibi nedenlerle emlak vergisiyle ilgili işlemlerin

mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için gerekli bilgilerin belediye tarafından başta tapu idareleri olmak üzere diğer kurum ve kişilerden alınması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde; *"Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder"* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *"Devamlı bilgi verme"* başlıklı 149'uncu maddesinde; *"Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzel kişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar"* düzenlemesine, *"Bilgi vermekten imtina edememek"* başlıklı 151'inci maddesinde de; *"Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler, özel kanunlarda yazılı mahremiyet hükümlerini ileri sürerek, bilgi vermekten imtina edemezler"* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Kanun'un mükerrer 355'inci maddesinde ise 149'uncu madde hükümleri çerçevesinde bilgi verme görevini yerine getirmeyenlere *"Özel Usulsüzlük Cezası"* kesileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler çerçevesinde kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleriyle ilgili bilgilerin emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediye tarafından ilgili kurum ve kişilerden istenilmesi ile ilgili kurum ve kişiler tarafından ise istenilen bilgilerin verilmesi, aksi durumda belediye tarafından özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar ile Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu Müdürlüğünden Alınmamıştır.

Bulgularınız doğrultusunda ilgili Tapu Müdürlüğü ile paylaşılmış olup, bulgularınız doğrultusunda işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleriyle ilgili bilgilerin emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediye tarafından ilgili kurum ve kişilerden istenilmesi ile ilgili kurum ve kişiler tarafından ise istenilen bilgilerin verilmesi, aksi durumda belediye tarafından özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerektiğinden idarenin buna uygun işlem tesis etmesi için gerekli işlemleri yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 40: Teknik Şartnamede İstenen Araç Yerine Farklı Bir Araç Verilmesi Durumuna İlişkin İhale Dokümanında Herhangi Bir Yaptırımın Belirlenmemesi

2015/136577 ihale kayıt numarası ile ihale edilen “36 Ay Süreyle Özel Güvenlik Personeli İle Güvenlik ve Koruma İşine” ait teknik şartnamede istenen nitelikte araçların idarenin kullanımına verilmediği görülmüştür.

İşe ait sözleşmede işin başlangıcı 01.01.2016 tarihi olarak belirlenmiştir. 36 Ay Süreyle Özel Güvenlik Personeli İle Güvenlik ve Koruma İşine ait teknik şartnamenin “Hizmette kullanılacak ekipman” başlıklı 7’inci maddesinde,

“7.1 Araç sayısı ve teknik özelliklerini belirten çizelge

Araç ve makinelerin çalışma süreleri, sayısı ve teknik özelliklerini belirten çizelge.

SIRA NO	CİNSİ	ADET	ÖZELLİKLERİ
1	Binek otomobil 1200-1400 cc Arasında	2	Araçlar en fazla 3 yaşında olacaktır. En az 1200-1400 cc arası, 4 kapılı, Sedan Tipi, AC, ABS
2	Binek otomobil 1400-1600 cc Arasında	1	Araç en fazla 3 yaşında olacaktır. En az 1200-1400 cc arası, 4 kapılı, Sedan Tipi, AC, ABS, en az 110 beygir
3	Kapalı Kasa Kamyonet Kombi 1200-1600 cc Arasında	1	Araç en fazla 3 yaşında olacaktır. En az 1200-1400 cc arasında, AC, (4+1 kapasiteli) kombi tipi kapalı kasa kamyonet olacaktır. Aracın yan ve arka cam bölmeleri camlı olacaktır. Bagaj kapısı tek kanat olup yukarı doğru açılacaktır. Arkada çift sürgülü kapı olacaktır.

yer almaktadır.

Yüklenici tarafından teknik şartnamenin 7.1’inci maddesinin Araç sayısı ve teknik özelliklerini belirten çizelgenin 2’nci sırasında bulunan araç şartlarına göre verilmiştir. XXX plakalı araç işin başlangıcı olan 01.01.2016 tarihinde teslim edilmiş, ancak araçta aranan model yıl şartını sağlamadığı gerekçesiyle değiştirilmiştir. Bu araç yerine yüklenici tarafından idarenin kullanımına verilen XXX plakalı araçta 110 beygir olması gerekirken aracın 89 beygir olduğu görülmüştür. Aracın motor gücü şartını sağlamayan bu araçta değiştirilmiş ve yerine verilen XXX plakalı aracın 94 beygir olduğu, teknik şartnamede aranan 110 beygir şartını sağlamadığı görülmüştür. İdare, teknik şartnamede yer alan özellikleri taşımadığı gerekçesiyle 2 kere araç değişikliği yapmıştır. Buna rağmen 15.05.2017 tarihinde verilen araçta 31.12.2017 tarihi itibarıyla istenen şartları taşımamaktadır. Araçların şartnamede aranan şartları sağlamaması durumuna ilişkin kurum tarafından ihale dokümanında cezai şart belirlenmediği için herhangi bir cezai yaptırımda bulunulamamıştır.

İdarenin yapacağı ihalelerde istenen araçların verilmemesi durumunda ceza maddelerinin şartname ve sözleşmede yer alması ile teknik şartnameye uygun olmayan aracın alınmaması ve uygun olmayan araç verilmesinden kaynaklı tutarın hesaplanarak tahsil

edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "2015/136577 ihale kayıt numarası ile ihale edilen "36 ay Süreyle Özel Güvenlik Personeli ile Güvenlik ve koruma İşine" ait teknik şartnamede istenen nitelikte araçların idarenin kullanımına verilmediği görülmüştür denilmektedir. Benzer ihale yapılması halinde bulgu metnine esas şartname hazırlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdarenin yapacağı ihalelerde istenen araçların verilmemesi durumunda ceza maddelerinin şartname ve sözleşmede yer alması ile teknik şartnameye uygun olmayan aracın alınmaması ve uygun olmayan araç verilmesinden kaynaklı tutarın hesaplanarak tahsil edilmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

2017 YILI BİLANÇO

AKTİFLER		PASİFLER	
	2017(Cari Yıl)		2017(Cari Yıl)
I- DÖNEN VARLIKLAR	39.419.567,84	III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	72.613.684,01
10 HAZIR DEĞERLER	2.044.061,99	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	67.103,98
101 ALINAN ÇEKLER HESABI		300 BANKA KREDİLERİ HESABI	67.103,98
102 BANKA HESABI	819.578,32	303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	32 FAALİYET BORÇLARI	41.566.864,19
104 PROJE ÖZEL HESABI	46.984,54	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	41.566.864,19
105 DÖVİZ HESABI		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	7.672.515,46
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	4.215,25	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.217.485,98
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	1.173.283,88	333 EMANETLER HESABI	4.455.029,48
12 FAALİYET ALACAKLARI	12.085.916,17	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	23.037.839,34
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	10.946.886,95	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	0,00
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	658.356,64	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	0,00
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	135.400,61	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	1.707.005,45
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	345.271,97	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	2.595.570,84
14 DİĞER ALACAKLAR	97.066,92	368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA	18.735.263,05
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	97.066,92	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
15 STOKLAR	0,00	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	269.361,04
16 ÖN ÖDEMELER	588.319,00	381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	269.361,04
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	576.775,76	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	0,00
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE	11.543,24	IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	30.167.163,32

19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	24.604.203,76	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	17.617.543,89
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	24.604.203,76	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	17.609.294,54
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	8.249,35
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	7.805.088,35
II- DURAN VARLIKLAR	335.842.746,39	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	7.805.088,35
22 FAALİYET ALACAKLARI	4.549.024,44	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	4.744.531,08
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.993.274,91	481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	4.744.531,08
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ	1.555.749,53	V- ÖZ KAYNAKLAR	327.519.842,70
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	20.252.646,79	50 NET DEĞER	366.594.647,25
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	1.751.421,79	500 NET DEĞER HESABI	366.594.647,25
241 MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SER.HES	18.501.225,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	0,00
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	311.041.075,16	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	0,00
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	57.798.426,08	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-39.434.804,55
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	171.798.335,28	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-39.434.804,55
252 BİNALAR HESABI	64.172.714,70		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	9.596.619,92		
254 TAŞITLAR HESABI	6.078.198,02		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	3.998.438,95		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-22.893.874,78		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	20.492.216,99		
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI			
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	1.861.910,96		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.861.910,96		
Aktif Toplam	375.262.314,23	Pasif Toplam	429.940.690,03
		FAALİYET TOPLAMI(OLUMSUZ)	-54.678.375,80

2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap	E.kod	GİDERİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE	Hesap	E.kod	GELİRİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
Kodu	I					Kodu	I				
		GİDERLER TOPLAMI	118.031.794,30		118.031.794,30			GELİRLER TOPLAMI			
630	1	PERSONEL GİDERLERİ	20.481.131,36		20.481.131,36	600	1	VERGİ GELİRLERİ		29.684.116,98	29.684.116,98
630	2	SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	3.580.662,86		3.580.662,86	600	3	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ		3.957.859,03	3.957.859,03
630	3	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	50.405.569,61		50.405.569,61	600	4	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	0	240.786,30	240.786,30
630	4	FAİZ GİDERLERİ	5.325.555,15		5.325.555,15	600	5	DİĞER GELİRLER		27.293.020,08	27.293.020,08
630	5	CARİ TRANSFERLER	1.585.801,50		1.585.801,50	600	6	SERMAYE GELİRLERİ	0	0,00	0,00
630	6	SERMAYE GİDERLERİ	0,00		0,00						
630	7	SERMAYE TRANSFERLERİ	0,00		0,00	600	9	RED VE İADELER (-)	0	0,00	0,00
630	11	DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ GİDERLERİ	106.142,24		106.142,24						
630	12	GELİRLERİN RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN	8.120.137,53		8.120.137,53						
630	13	Amortisman Giderleri	9.029.554,79		9.029.554,79	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri		2.214.925,21	2.214.925,21
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	7.248.148,49		7.248.148,49						
630	15	Karşılık Giderleri	502.582,80		502.582,80						
		GİDERLER TOPLAMI	118.031.794,30		118.031.794,30			GELİRLER TOPLAMI		63.390.707,60	63.390.707,60
								FAALİYET SONUCU			